

KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqıdır
H.Əliyev

DİPLOMAT

www.Diplomat-kurdi.com

No 23 (134), 8 - 14 Sentyabr, İlon sal 2011
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û sîyasî

Qiyməti,
Həjaye 40 qəpik

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslami çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sindirmiş göy məscidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kurdün dərgahına daim baş əyər.

Səbahəddin Eloğlu

İlham Əliyev 123 nömrəli və 181 nömrəli orta məktəblərin binalarında
aparılan yenidənqurma işlərinin gedişi ilə tanış olmuşdur

Baş redaktordan
**Vətənpərvərlik və milli
sevgi qəbahətdirmi?.....**

aznews.az saitindən
http://aznews.az/index.php?action=static_detail&static_id=55429

"ŞOK!"

Hüquşunas Qadınlar Assosiasiyasının üzvünün PKK ilə nə əlaqəsi var? Və Tanınmış vəkil "Hüquşunas Qadınlar Assosiasiyası"nın PKK-nı dəstəkleyən üzvü ilə əlaqədar baş prokurora müraciət etdi" başlıqlı mətniqsiz, düşük yazılarını oxuduqda, bu yazıların müəlliflərinin nə qədər səviyəsiz və savadsız olduğunu aydın oldu. Adını tanınmış vəkil qoynan Qurban Məmmədov görəsən doğrudan da tanınmış vəkilidir, yoxsa tanınmamış şəkildir?

Vəkil olan insan, insanların haqlarını müdafiə edər, neinki azad və demokratik ölkədə yaşıyan insanların düşüncələrini həqiqətlə baxar.

"Tanınmış" vəkil Qurban bəy sən qardaş Türkiyənin ictimai-siyasi həyatından xəberiniz varmı? Siz bilirsinizmi o dağlarda ölen və öldürülən kasib kurd və türk xalqlarının ovladlarıdır. İndiyə qədər yuxarıda oturanların binin övladlarından ölen olubmu?

Bu münaqışının yaranmasının sebəblərindən xəberiniz varmı? Siz bilirsinizmi Türkiyənin Kürdistan bölgəsində əhalinin ictimai-siyasi durumu nə vəziyyətdedir?

Çox təessüflər olsun ki, siz qəfət yuxusunda yatmisiniz dünyadan xəberiniz yoxdur. Siz bilirsinizmi seckilər zamanı nə qədər iqtidar nümayəndələri İmralıya gedərək Kürd Xalqının Milli idarı hörməti Abdulla Öcalanın görüşündərər ki, xalqa göstərə versin ki, iqtidara səs versin. Görünür siz modern metbuati izleyə bilmirsiniz, izleyə bilsəyidiniz bilərdiniz ki, Türkiyənin İraq Kürdistanını bonbalaması sayəsində 400-kəndin əhalisi didərgin düşüb. Nə qədər ölen və yaralanlar var. Sizin xəberiniz varmı milyonlar Ankara, Stanbulda, Diyarbakırda Abdulla Öcalanın portretləri ilə nümaş edərək müharibənin bitməsini isteyirlər. Barış analarının dağlara çıxaraq bu kirli savaşın durması tələbindən xəberiniz varmı?

Xəberiniz varmı bu gün Türkiyə Kürdistanının məktəblərində məktəblə və müəllimlərin kurd olmasına baxmayaraq, hamı and içməlidir ki, mən nə mutlu türkəm?

Bu gün Gürcüstanda 500 min soydaşımız yaşayır, onlara məktəblərdə məcbur etsələr ki, deyin "nə mutlu gürcüyəm", xoşunuza gələrmi?

Siz bir vəkil kimi, insan haqlarından danışmalısınız, neinki bir genç qızın azad düşüncəsinə həqiqətlə baxaraq Respublika Prokurorluğunə şikayət edəsiniz. Siz və sizin kimi dar düşüncəli insanlar narahat olmasın, Azərbaycan Respublikasının güc strukturları aylıq-sayıq çalışırlar, kimin nə iş çevirdiklərini də çox gözəl bilirlər

və sizin keçmişinizdə onlara məlumdur. İndinizdə, cünti hər zaman iktidarı təqnid edirsiniz.

Görəsən Türkiyənin təyyarələri müqəddəs Pamazan ayında İraq ərazilərində nə gəzir? Bir vəkil kimi bilməlisiniz bu beynəlxalq konvensiyalara ziddi. İraq Türkiyənin ərazilərini bombardala necə olar?

Nədir məsələnin əsl, onu bilmək lazımdır, PKK-ya qədər kurd dili Türkiyədə qadağan olub və bu gün də asimliyasi siyaseti davam etməkdədir. PKK tərəfindən seçilən 35 millet vəkilləri Ərdoğan, Abdulla Güle döñə-döñə müraciət edərək bildirirlər ki, : "PKK bizik məclisdeyik gəlin bu məsələni massa arxasında danışçılar yolu ilə həll edək". Buna cavab isə təyyarə, top -tüfəng və ölüm olub.

Görəsən Qəribi Azərbaycanı mənimsəyən, Dərəlez, Zəngəzur, Qarabağı işğal edən, Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində terror edən ermənilərə niyə terrorist adı verilmir. Əksinə baş nazir Ərdoğan bəh-bəhle 70 -min ermənin hadisələrdən sonra Türkiyəyə getməsindən və birdəfəlik qeydiyyata düşməsindən danışır. Kəlbəcər Qızır Mədənlərinin və Qarabağ meşələrinin türk iş adamları tərəfindən talan edilməsindənmi danışaq cənab "vəkil", ya ayda 500-dən artıq türk TR-nin Ermənistana mal aparmasından?

Ancaq Azərbaycan vətəndaşları Türkiyə ərazisine ayda bir dəfə giriş-çixış etməlidir, nedən cənab "vəkil"?

Siz necə vəkil olmuşsunuz, bunu Vəkəllər Kollegiyası araşdırsa yaxşı olar?

Sən və sənin kimilər bilməlidirlər ki, bura Azerbaycanlı, Demokratik bir Respublikadır, burda insan düşüncəsi azaddır və Azərbaycanda yaşayan qəhrəman Kürd Xalqının nümayəndələrinin əksəriyyəti qeyrəti kürd qızı, Minurə Məmmədquliyeva fikirindər, beli məm də dəfələrlə yazılırmış demisəm və yene deyirəm Partiya Karkəren Kurdistan (Kürdistan İşçi Partiyası) Kürd Xalqının Milli Azadlıq Hərəkatıdır.

Hemî aliyen Kurdistanî di
serokatiya Barzanî de dicivin

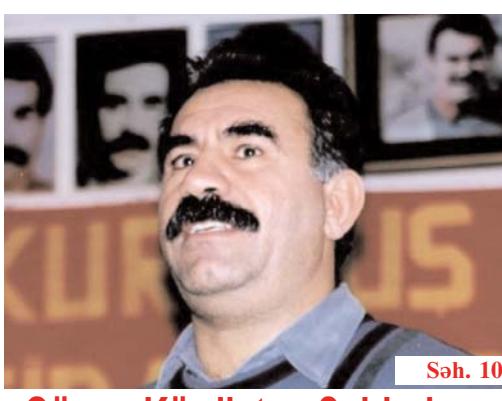

Bila tu kes hemberi
gel nebe asêgeh

KÜRD
GƏNCLƏR
TƏŞKİLATI OD
PÜSKÜRDÜ

Səh. 3

Güney Kürdistan Saldırılara
Karşı BM'ye Çağrı Yaptı

Səh. 10

İlham Əliyev "Bakı" futbol klubunun yeni təlim-məşq bazasının istifadəyə verilməsi mərasimində iştirak etmişdir

Prezident İlham Əliyev "Bakı" futbol klubunun yeni təlim-məşq bazasının istifadəyə verilməsi mərasimində iştirak etmişdir.

bazasının mətbuat mərkəzində yaradılan şəraitle tanış oldu. Mərkəzdə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin ölkə idmanının

"Bakı" Avropa Liqasının play-off mərhələsinə yüksələn iki Azərbaycan klubundan biridir.

Komplekslə tanışlıqdan sonra "Bakı"

ləşen "Abşeron" blokunda iri qaz yatağının kəşf edilməsini ölkəmizin həyatında əlamətdar hadisə kimi dəyərləndirdi. Dövlət başçısı ölkəmizdə yeni

Azərbaycan Futbol Federasiyaları Assosiasiyanının prezidenti Rövənq Abdullayev Prezident İlham Əliyevə məlumat verdi ki, Azərbaycanda idmanın inkişafına diqqət və qayğı dövlət siyasetinin prioritet istiqamətlərindən biridir. Mötəbər beynəlxalq idman yarışlarına ev sahibliyi edən Azərbaycanda nəhəng idman infrastrukturunun yaradılması istiqamətində mühüm addımlar atılır. Son illerdə ölkədə futbolun inkişafı ilə bağlı görülən işlər də təqdirlənilərdir. 2011-ci ildə Azərbaycan futbolunun 100 illik yubiley tədbirlərinin ən möhtəşəmi Bakıda Olimpiya Stadionunun təməlinin qoyulması olmuşdur. Bunun ardınca paytaxtda daha bir mühüm futbol kompleksinin - "Bakı" futbol klubunun təlim-məşq bazasının tikilməsi idmanın bu növünün inkişafı istiqamətində atılan vacib addımlardan biridir.

Bildirildi ki, Prezident İlham Əliyevin imzaladığı "Azərbaycan Respublikasında 2005-2015-ci illərdə futbolun inkişafına dair Dövlət Programı"nın məqsədi də ölkəmizdə idmanın bu növünün sürətli inkişafına, o cümlədən respublikamızın beynəlxalq çempionatlarda yüksək səviyyədə təmsil edilməsinə nail olmaqdır.

Təlim-məşq bazası ilə tanışlıq zamanı diqqətə çatdırıldı ki, 5 hektara yaxın ərazidə inşa olunmuş kompleks 5 stadion daxildir. Onlardan üçü təbii, ikisi sünə örtülüdür. Sünə örtülü stadionun biri açıq, digəri isə qapalıdır.

Sünə örtülü stadionda yaradılan şəraitlə tanış olan Prezident İlham Əliyev məlumat verildi ki, bu, regionda ən böyük qapalı futbol meydançasıdır. Uzunluğu 75, eni 45 metr olan meydançanın ümumi sahəsi 3375 kvadratmetrdir. Ən son texnologiyalar əsasında qurulan stadionun arakesmə və üst qatında istifadə olunan materiallar oda-davamlıdır. Avro-2 standartına uyğun sünə örtük döşənən meydançanın tavanı İtaliyanın dünyada bu sahədə ixtisaslaşan nüfuzlu "Plasteco Milano" şirkəti tərəfindən hazırlanmışdır. Kompleksdə dünya standartları səviyyəsində yaradılan infrastruktur futbolun inkişafı, futbolcuların peşəkarlığının artırılmasında mühüm rol oynayacaq, yarışların keçirilməsinə imkan verecekdir.

Sonra dövlət başçısı təlim-məşq

inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğını eks etdirən fotolar nümayiş olunur. Burada mətbuat işçilərinin fəaliyyəti üçün nəzərdə tutulan 100 nəfərlik zalda hər cür şərait yaradılmışdır. Mərkəz tam avtomatlaşdırılmış, texniki təchizat yüksək səviyyədə təmin edilmişdir. "Bakı" futbol klubunun müxtəlif vaxtlarda qazandığı uğurları eks etdirən kubok və medallar da mərkəzə gələn qonaqlara nümayiş etdirilir.

Bildirildi ki, Azərbaycanda uşaq futbolunun inkişafı diqqət mərkəzindədir. "Bakı" futbol klubunun da məqsədi ölkədə idmanın bu növü üzrə milli kadrların yetişməsinə nail olmaqdır. Bunun üçün seçmə üsulu ilə "Bakı" futbol klubuna cəlb olunmuş 8 yaşından 18 yaşına qədər uşaq və gənclər kompleksdə yaşayır və məşq edirlər. Uşaqlara və gənclərə futbolun sirlərini yerli kadrlarla yanaşı, Türkiyə və Bolqarıstandan dəvət olunmuş mütəxəssislər öyrədirlər. Qeyd olundu ki, bu gün "Bakı" futbol klubu bütün yaş qrupları üzrə daxili çempionatlarda uğurla təmsil olunur. Hətta kompleksin ərazisində çimərlik futbolunun inkişafı da diqqətdən kənarda qalmamış, burada qum örtülü meydança yaradılmışdır.

Prezident İlham Əliyev kompleksdə gənc futbolcuların yaşayış şəraiti ilə də tanış oldu. Məlumat verildi ki, kompleksdə klubun Futbol Akademiyası da fəaliyyət göstərir. Burada bütün yaş qrupları üzrə məşqlərə cəlb edilən uşaqların yaşayış yerləri, təlim-məşq zalları yaradılmış, onların idmanla məşğul olmaları üçün bütün zəruri avadanlıq quraşdırılmışdır. Gün ərzində həkim-mütəxəssislər gənc futbolcuların mənəvi-psixoloji hazırlığı ilə məşğul olurlar.

İnzibati mərkəzin də yerləşdiyi akademiya binasında konfrans zalı, kinozal, yeməkxana, soyunub-geyinmə otaqları, yüksək səviyyəli qonaqlar üçün oyunları müşahidə zalı yaradılmışdır. Bildirildi ki, hazırda akademiyada 400 uşaq və yeniyetmə futbolun sirlərinə yiyələnir. Gələcəkdə bu rəqəmin artırılması nəzərdə tutulur. Ölkədə yeni nəsil futbolcuların yetişməsini qarşıya məqsəd qoyan "Bakı" futbol klubu son 7 ildə iki dəfə Azərbaycan çempionu olmuş, iki dəfə isə ölkə kubokunu qazanmışdır.

futbol klubunun üzvləri və məşqçilər görüşən Prezident İlham ƏLİYEV onları salamlayaraq dedi:

- Mən sizlərə bazanın yaradılması ilə əlaqədar təbrik edirəm. Görülən işlər təqdirəlayıqdır. "Bakı" futbol klubunun təcrübəsi və təşəbbüsü dəsteklənməlidir. Əminəm ki, yaxın zamanlarda Azərbaycanın bütün klublarının beşər gözəl infrastruktur olacaqdır.

Bu qurğu həm Azərbaycanda, həm də bütün regionda en yaxşı komplekslərdən biridir, - deyən Prezident İlham Əliyev yiğmə komandamızın son vaxtlar laiyqli futbol nümayiş etdirməsinin onu sevindirdiyini bildirdi. Mən ölkəmizin bütün klublarına azarkeşlik edirəm, - deyən dövlət başçısı əmin olduğunu bildirdi ki, onlar Azərbaycanı beynəlxalq yarışlarda laiyqinçə təmsil edəcəklər.

Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, burada yaradılan şərait klub rəhbərliyinin və futbol ictimaiyyətinin idmanın bu növünə olan münasibətinin nəticəsidir. Milli komandada nəsillərin dəyişməsi prosesinin uğurla getdiyini diqqətə çatdırıran dövlət başçısı, yaradılan yüksək şəraitlə müsbət nəticələrə nail olmağın mümkünlüğünü qeyd etdi.

FIFA presidentinin son illərdə üç dəfə Azərbaycanda olduğunu və onun ölkəmizə dəstək verdiyini vurgulayan Prezident İlham Əliyev sonda "Bakı" futbol klubuna uğurlar və yeni qələbelər arzuladı.

Klubun baş məşqçisi Aleksandr Starkov regionlardan yığılan və bütün təbəqələrdən olan ailələrin uşaqlarının məşq prosesinə cəlb edildiyini, onlar üçün bütün imkanların yaradıldığını dedi və bunu dövlətin idmana göstərdiyi diqqət və qayğının nəticəsi kimi qiymətləndirdi. O, klub üzvləri adından Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirdi.

Dövlət başçısına "Bakı" futbol klubunun xatirə hədiyyəsi təqdim olundu.

Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

Sentyabrın 9-da Prezident İlham Əliyev "Total" şirkətinin baş vitse-prezidenti Maykl Borrellin başçılıq etdiyi

qaz yatağının keşf olunmasının Azərbaycanın dünyanın ən böyük qaz istehsal edən ölkələr sırasında mövqeyini daha da möhkəmləndirəcəyini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, bu əlamətdar hadisə Azərbaycanın neft və qaz potensialının indiyəcən təsdiqlənmiş ehtiyatlardan qat-qat çox olduğunun növbəti əyani sübutudur.

Dövlət başçısı uzun illərdir Fransanın "Total" şirkətinin Azərbaycanda bir sıra layihələrdə uğurla fəaliyyət göstərdiyini və yeni qaz yatağının keşfinin böyük nəsiləyyət olduğunu bildirdi. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın neft-qaz strategiyasını uğurla davam etdirmək üçün bundan sonra da məqsədönlü və ardıcıl siyasetini davam etdirəcəyini vurğuladı.

"Total" şirkətinin baş vitse-prezidenti Maykl Borrell "Abşeron" blokunda iri qaz yatağının keşfinin mühüm hadisə olduğunu bildirdi. Maykl Borrell "Total" şirkətinin Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti ilə uğurla əməkdaşlıq etdiyini dedi. O, "Abşeron" yatağında "Total" şirkətinin həyata keçirdiyi işlər barədə dövlət başçısına ətraflı məlumat verdi. Maykl Borrell Fransanın "Total" şirkətinin Azərbaycan ilə əməkdaşlığının bundan sonra da genişlənəcəyinə və möhkəmlənəcəyinə ümidi var olduğunu vurğuladı.

Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin birinci vitse-prezidenti Xoşbəxt Yusifzadə "Abşeron" blokundakı yeni qaz yatağının texniki-iqtisadi göstəriciləri və perspektivdə görüləcək işlər barədə təqdimat verdi.

Prezident İlham Əliyev "Abşeron" blokunda iri qaz yatağının keşfi münasibətlə xalqımızı, bu layihənin reallaşmasında iştirak edən insanları təbrik etdi və yeni-yeni uğurlar arzuladı. Dövlət başçısı yeni yatağın Azərbaycanın regionda və dünyada mövqeyinin möhkəmlənməsinə, respublikamızın sosial-iqtisadi inkişafının daha da güclənməsinə və xalqımızın maddi-rifah halının yaxşılaşmasına mühüm təsir göstərəcəyini vurğuladı.

Sonra Prezident İlham Əliyev "Abşeron" blokunda yeni qaz yatağının keşfi münasibətlə mətbuata açıqlama verdi.

iyun ayının 29-da mətbuat konfransı keçirərək prezident İlham Əliyevə müraciət ünvanlayan Kurd Gənclər Təşkilatının rəhbəri Nicat Cəbrayılov təşkilatın adından bəyanat verib. Bəyanatının "Yeni Müsavat" qəzetiində dərc olunması, həmçinin ortaya çıxacaq hər hansı suallara cavab verməsi üçün dünən Nicat Cəbrayılov redaksiyamızga gəlib. Kurd Gənclər Təşkilatı adından verilən bəyanatda təxminən iki ay önce - iyunun 29-da keçirilən məlum mətbuat konfransı və ölkə başçısına kurd dilinin tədrisi, kurd mədəniyyətinin təbliğine nail olmaq üçün edilən müraciət xatırladılır. Sonra bəyanata, orada əksini tapan fikirlərə ayrı-ayrı deputatlar, siyasi, ictimai xadimlərin, bəzi jurnalistlərin ortaya qoyduğu münasibətdən söz açılır. Bəyanatda deyilir ki, kurd gə-

zəruri olduğunu ortaya çıxaracaq".

Nicat Cəbrayılov bəyanatda əksini tapan fikirlərlə kifayətlənməyərək əlavə açıqlamalar verdi: "Azərbaycanda kurd xalqı assimiliyasiyanın son mərhələsindədir.

KÜRD GƏNCLƏR TƏŞKİLATI OD PÜSKÜRDÜ

Təşkilatın sədri Nicat Cəbrayılov "Yeni Müsavat" a gələrək kəskin açıqlamalar verdi

clər İlham Əliyevə göndərilən müraciətə göstərilən münasibətdən kəskin narazı qalıblar.

"Biz təxminən iki ay gözlədik ki, bizim addımımıza həm rəsmilərin, hakimiyyətin, həm də ictimaiyyətdə tanınan şəxslərin necə münasibət göstərdiyi ortaya çıxsın. Hakimiyyət adından hələ ki, rəsmi münasibət bildirilməyib. Ancaq həm hakim partiyanın bəzi təmsilçiləri, həm də digər ictimai-siyasi xadim adı daşıyan bəzi şəxslər mediada bizim qanuni addımımıza öz xisətlərinə uyğun münasibət bildirdilər". Olduqca ağır ifadələr işlədilən bəyanatda deyilir: "Onları mənəvi cəhətdən kor hesab edirik. Çünkü onlar gerçəyi görmürlər və ya gör-məməzlilikdən gəlirlər. Biz çox təəssüf edirik ki, Milli Məclisin insan haqları komitəsinin sədri vəzifəsini daşıyan Rəbiyyət Aslanova da bizim kurd xalqının haqlarının bərpa olunması üçün atlığımız xoşməramlı addıma hüququmuzu pozaraq cavab verib. İnsan haqlarının müdafiəsi missiyasını daşıyan komitənin rəhbəri insan haqlarını pozmuş oldu. Rəbiyyət xanımın bizi avanturist, yalançı, araqqışdırın adlandırması hüququmuzu pozmaqdır. O, nə vaxt bizi qəbul edib dinlədi? Nə vaxt maraqlandı ki, bu gənclərin istəyi nədir? Bunu etmədiyi halda hənsi haqla, hənsi faktla bizi avanturistlikdə, ara qarışdırmaqdə ittiham edir?! Əger bizim əməllərimizdə Azərbaycan dövləti əleyhinə nə isə olsaydı, yəqin ki, çoxdan məsuliyyətə cəlb olunmuşduq. Tələb edirik ki, bizə o cür ittihamları səsləndirən şəxslər dediklərini sübuta yetirsinlər. Sübuta yetirə bilməsələr etiraf etsinlər ki, səhvə yol veriblər. Tələb edirik ki, araşdırma aparsınlar hər yüz kurd gəncdən neçəsinin ana dilini bildiyini ortaya çıxarsınlar. Belə bir araşdırma kurdların ana dilinin öyrənməsinə dövlət dəstəyinin

Əger yüz kurd gəncindən beşi öz ana dilini bilmirsə, bu, həmin xalqın məhv olması demək deyil, bəs nədir? Belə veziyətin yaranmasında ola bilsin ki, bəziləri kurd gəncləri qınayar. Amma nəzərə almaq lazımdır ki, gənclərə ana dili də tədris olmalıdır. Azərbaycanda talışa, ləzgiyə, avara ana dili məktəblərdə öyrənilir. Kurd dilinə isə bu münasibət yoxdur. Digər xalqların mədəniyyəti, dili, folkloru, Azərbaycan telekanallarında təbliğ olunur. Kurd xalqının dili, mədəniyyəti, ümumiyyətlə bu ölkədə kurd adına nəyinse olduğu barədə telekanallarda bir cümlə də olsun səsləndiyi, nəsə göstərildiyini görmüsünüz mü? Görə bilməzsınız. Çünkü efir bizim üçün qapalıdır. Bizim də istəyimiz, prezidentdən xahişimiz bu problemlərin aradan qaldırılmasıdır. Yəhudilərin, rusların, talışların parlamentdə nümayəndələri var. Onlar öz xalqlarını təmsil etdiklərini gizlətmirlər. Kürdlərin adından parlamentdə çıxış edən bir deputat var? Yoxdur. Milliyyəti kurd olan deputatlar da bunu gizlədirlər. Çünkü bir qorxu var. Qorxu var ki, kurd olduğumuzu desək bizi separatçı, terrorçu hesab edəcəklər. Təəssüf ki, bele bir mühit formallaşıb. Qardaş, biz kurd doğulduğumuza görə günahkarıq?!"

N.Cəbrayılov vurğuladı ki, Kurd Gənclər Təşkilatının əsas məqsədlərindən biri de Qarabağ problemi və Xocalı soyqırımı barədə həqiqətləri, Ermənistən işğalçı, terrorçu dövlət olduğunu dünyada mövcud olan kurd diasporu və təşkilatları vasitəsilə dünya ictimaiyyətinə çatdırmaqdır: "Təşkilatımızın nizamnaməsində bu məsələ xüsusi qeyd edilib. Qarabağda ermənilər minlərlə kurd əsilli Azərbaycan vətəndaşını da qırıblar. Biz dünyadakı kurd diaspora təşkilatlarına bu faktı da çatdıracaq".

Musavat.com

Öcalan'sız barış olmaz

Türk Prof. Dr. Ahmet Özer: Devlet bir an önce Öcalan ile müzakere'lere tekrar başlamalıdır. Şuńı artık bilince çıkartmak lazım; masasız barış, Öcalan'sız masa olmaz.

Prof. Dr. Ahmet Özer, Abdullah Öcalan'ın Kürt sorununun çözümündə önemli bir aktör olduğunu belirterek, sürecin olumsuz yöne evrilmemesi için devlet ve Öcalan arasındaki müzakerelerin devam etmesi gerektiğini söyledi. Öcalan'ın Kürt sorununun çözümü için devlete sunduğu 3 protokole AKP Hükümeti'nin yaklaşımı ve gelinen noktayı değerlendiren Prof. Dr. Ahmet Özer, AKP Hükümeti'nin Kürt sorunun çözümündə konsept değişikliğine gittiğini ve bunun tehlikeli sonuçlar yaratacağı uyarısında bulundu. Türkiye'de 30 yıldır denenen 'silahla çözümün' tekrar devreye konulduğunu belirten Özer, AKP'nin 'konsept değişikliği' içerisinde hava harekatı, sınır ötesi operasyon ve siyasi tutuklama furyasını gündemine aldığı kaydetti. Özel harekat timlerinin de devreye konulmasıyla dağdaki savaşın şəhirlere inme tehlikesine işaret eden Özer, "Bu süreç iyiye gitmiyor" dedi.

'Anahtar Öcalan'da'

Öcalan'ın, Mayıs ayında kendisi ile görüşen devlet heyetine silahsız çözümü öngören protokoller sunduğunu hatırlatan Özer, "Öcalan protokolleri sunduktan sonra, 'Barış Konseyi'nde mutabakata varıldı" açıklamasını yaptığı dönemde, barışa en yakından kendimizi savaşın içinde bulduk" diye konuştu. Silvan'daki asker kaybı ardından Türk Başbakan Erdoğan'ın "Söz bitmiştir" diyerek yumruğunu masaya vurduğunu belirten Özer, "Bu gelişmeler Erdoğan'ın masadan kalkmasını gerektirmezdi. Öcalan Kürt sorununun çözümü noktasında bir liderdir ve işin anahtarlarından birisi Öcalan'dadır" dedi. Özer, "Devlet bir an önce Öcalan ile müzakerelere tekrar başlamalıdır. Şuńı artık bilince çıkartmak lazım masasız barış, Öcalan'sız masa olmaz" açıklamasında bulundu.

Görüşmeler hayatı önemde

Ramazan Bayramı'ndan sonra şiddet ortamının daha da gelişebileceğine dikkat çeken Özer, bu şiddet ortamının engellenmesi için Öcalan ile yapılacak olan görüşmelerin hayatı önemde olacağını dikkat çekti. Özer, "Nasıl ki bundan önce barışa en yakın olunan süreçte kendimizi savaşın içinde bulduk, şimdi de savaşın içinde iken barış sürecini Öcalan başlatılabilir" diye konuştu. AKP Hükümeti'nin de acilen 1990'lı yıllara dönen politikalardan kendine özel „polis ordusu“ politikalarından vazgeçmesi gerektiğini vurgulayan Özer, BDP'nin ise Meclis'e dönerek Anayasa yapım sürecinde aktif rol oynaması gerektiğini söyledi. Kürt sorununun silahlı yönetimlerle çözümümün mümkün olmadığından altını çizen Özer, çözümün müzakere olduğunu yineledi.

Durduracak güç Öcalan'dır

Öcalan ile görüşmelerin engellenmesine akademisyenler de tepki gösterdi. Çatışmaları durduracak gücün Öcalan olduğunu belirten akademisyenler hükümete, "Öcalan'ın süreçte dahil olması için adım at" çağrısında bulundu. Bilgi Üniversitesi Öğretim Üyesi Ferhat Kentel: Öcalan Kürtlerin önemli bir bölümü için ifade ettiği anlamı düşünülürse, bu görüşmeleri engellemek var olan bu anlamın makaslanması demek. Kürtlerin önemli bir kesiminin iradesinin, duygularının baltalanması demektir. Bu tür duyguları baltalayarak, bu görüşmeleri engelleyerek müzakere olamaz, çözüm olamaz. Öcalan'ın son dönemlerde sürekli kullandığı müzakere dili de göz önüne alınırsa, ki bu barış için önemli bir avantajdır, bunun engellenmesi barış istemeyenlerin işine gelir. Bu onların yürüttüğü bir politikanın sonucudur. Bu bayram yaşananların önüne geçmek için vesile olabilir. Bunun için Öcalan'ın yeniden ve hızlı bir şekilde süreçte dahil edilmesi gerekiyor. Bahçeşehir Üniversitesi Öğretim Üyesi Cengiz Aktar: Öcalan'ın Türk-Küt çatışmasının çözümündeki rolü bence çok önemli. Zaten hükümette farklı bir şey söylemiyor ama bunun gereği yapılmıyor. Bir an evvel tekrar bu görüşmelerle başlanmalı ve bunlar müzakere aşamasına gelmelidir. Burada önemli olan çözüm iradesidir. O irade var mı yok mu? Ona bakmak gerekiyor. Her şeye rağmen Öcalan bu görüşmelerle ve süreçte müdahale olmaya yeniden döndürülebilir. Türkiye bu sorunu söyle ya da böyle çözmek zorundadır. Bunun yolu da diyalog ve müzakereden geçiyor.

'Askeri yöntemden vazgeç'

Noam Chomsky, Türk devletini Kürt meselesini askeri yöntemlerle çözme arayışından vazgeçmeye çağrırdı ve "Askeri bir sorun mümkün olsaydı eğer tam bir suç felaketi anlamına gelir" dedi. Chomsky, çatışmaları durdurmanın ve sorunun daha da kızışmasının önüne geçmenin yolunun müzakere olduğunu işaret etti. "Gerginliğin önüne geçmek için Kürt halkın meşru taleplerinin gündeme alınması ve buna paralel samimi müzakerelerin yürütülməsi gerekiyor" diyen Chomsky, uluslararası kurumlarla Avrupa Birliği'nin böylesi bir süreci kolaylaştırabileceğini belirtti. Chomsky, bunun için söz konusu kurumların çözüm için rol üstlenme yönünde seçim yapması gerektiğini de sözlerine ekledi.

Batılı hükümetlerin Kandil'in Kortek bölgesinde sivil ölümlere sessiz kalmasının gayet "normal" olduğunu söyleyen Chomsky, söz konusu güçlerin güçlerin coğunlukla doğrudan ve ağır bir şekilde böyle suçları katkıda bulunduğuğunun altını çizdi.

'Batılı güçler vahşete ortak'

Kürt sorununda ABD'nin rolüne dikkat çeken Chomsky, sunları belirtti: "1990'lı yıllarda Kürt bölgelerinde korkunç bedellere mal olan bir vahşet yaşanırken, Batılıların askeri yardımı bu vahşeti daha üst boyuta taşıdı. 1997 yılında ABD tarafından Türkiye'ye yapılan askeri yardım, aylanmanın bastırılması için yürütülen operasyonların başlangıcından itibaren yardımların toplamını geçti. Türkiye böylece dünyada ABD ordusunun ondeki alıcısı haline geldi. İsrail ve Misir ayrı bir kategori olarak değerlendirilmek durumunda olduğundan onları saymıyorum. Ve o dönemde işlenen suçlarının hemen hepsinin üstü örtülü." Hükümete çağrı yapan aydınlar dilbilimci Chomsky ve Pof. Özer de katıldı: "Çözüm için Öcalan ile müzakere yürütün"

ASKERİ YÖNTEM FELAKETTİR

Hükümeti Kürt sorununu askeri yöntemlerle çözme arayışından vazgeçmeye çağrıran dünyaya ünlü dilbilimci Noam Chomsky, "Kürt halkın meşru taleplerinin gündeme alınması ve buna paralel samimi müzakerelerin yürütülməsi gerekiyor" dedi. Chomsky Kandil'deki sivil katliamlara tepki gösterdi.

PROTOKOLERE YANIT VERİN

PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın devlete çözüm için sunduğu ve silahsız çözümü öngören protokollere işaret eden Prof. Dr. Ahmet Özer de şunları belirtti: "Kürt sorununun silahlı yöntemlerle çözümü mümkün değildir. Çözüm müzakere ededir. Artık şunun bilince çıkartılması lazım. Masasız barış Öcalan'sız masa olmaz."

Savaşçı müzakere önerler

Dünyanın yaşayan en büyük düşünürlerinden biri olarak kabul edilen dilbilimci Noam Chomsky, Türkiye'deki Kürt meselesinin, özünde "fazlaıyla uzun bir zaman boyunca vahşice baskıya maruz bırakılan Kürt halkın insan ve yurttaş hakları ile ilgili bir sorun" olduğunu kaydetti.

Hemî aliyên Kurdistanî di serokatiya Barzanî de dicivin

Heftiya pêşîya me de li Kurdistanê civînek gelek berfireh û di serokatiya serokê Kurdistanê de çêdibe.

Parliyamenterê Iraqê yê ser bi Hevgirtina Kurdistanî ve Mueyed Teyib di bêjedanekê de ji PNA re ragihand, ku biryar weha ye hefteya bê bi serokatiya Mesûd Barzanî serokê Kurdistanê kombûneka berfireh li Hewlêrê bê sazkin. Mueyed Teyib ragiahand, ku dê hemû berpîrsên Kurd ên di nav hukûmet û parlementoya Iraqê de û hemû berpîrsên herêmê Kurdistanê û endamên parlementoya Kurdistanê di vê kombûna berfireh de amade bibin.

Di vê derbarê de Tayib got: Ev kombûn li ser daxwaza hemû partî û bizavêni siyasi yê herêmê Kurdistanê tê çêkirin. Ev kombûn di qonaxek gelek zîz û girîng de tê pêkanîn.

Ji aliyeke rewşa pêwendiyê Kurdistanê û Iraqê ji aliyeke din jî érisen Iran û Tirkîye li ser herêmê Kurdistanê, giringiya vê civîni zehftir dike. Herweha dê di civîni de rewşa deverêni dabiriyê Kurdistanê (deverêni ne li ser hukumeta Kurdistanê vene) jî dê bête gotubêj kirin.

Josep Guardiola xelata perlemana Catalunya wergirt

Duh koçê tîma Barcalona yê spanî "Josep Guardiola" bi boneya cejna netewî ya herêmê Catalunya (11-9-2011)

li Spaniya xelata rûmetê ji perlemana herêmê Catalunya wergirt.

Ji ber serkeftina Guardiola wek koç bi tîma Barcalona re û qezencirina 12 lehengî û cupeyan di hindirê 3 salan de, ew hatibû xelat kirin.

Leyla Zana li Silêmaniye ligel Talabanî civiya

Hat ragihandin ku siyasetmedar û parlamentera Kurd xanîma Leyla Zana û li Silêmaniye bi serok Mam Celal re hevdîtinek pêk anî

li gora nûçeyeke Pukmedia, Zana li ser dawetnameya Talabanî hatîye Silêmaniye.

Li bajarê Urmiye 3 kes hatin darvekirin

Duhê serê sibê li girtîgeha bjarê Urmiye ya Rojhilatê Kurdistanê 3 kes hatin darvekirin.

Li gorî malperên Rojhilatê welat, duhî serê sibê 3 kes di hewşa girtîgeha Urmiye de hatin darvekirin ku súça wan li gorî Komara İslâmî ya Iranê qaçaxkirina madeyên hişber bûye.

Hêjayî gotinî ye ku berpîrsên Iranî gelek caran piştî darvekirina xelkê welat bi taybet kurdan súça wan qaçaxkirina madeyên hişber dide zanîn.

PDK li dijî operasyonê ye û dê bi Qendîlê re hevdîtinan pêk bîne

Tirkîye bi her awahî xwe ji operasyoneke berferî ya bejayı re amade dike.

PDK li dijî vê operasyonê ye. Lî belê dixwaze bi riyên aştiyane û dîplomatik rî li ber wan operasyonan bigire.

Di çend rojên pêş de Nêçîrvan Barzanî dije Enqerê.

Li aliyê din hate ragihandin ku PDK ji Tirkîye daxwaz kiriye ku dest bi operasyonan neke, ji ber ku ewê bi Qendîlê re hevdîtinan pêk bîne.

Nêçîrvan Barzanî serdana Tirkîye dike

Cîgirê serokê Partiya Demokrat a Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî di rojêne pêşîya me de serdanekî ya Tirkîye dike. Eve demek e PJAK û PKK dest çelakiyên çekdarî yên berfireh kirine. Iran û Tirkîye jî bi vê hêcetê êrisen dijwar dibin ser herêma Kurdistanâ Başûr û gelek gund, xelkêni sivil û terş bûne armanca êrisen van herdu dewletan.

25-ê Tebaxê Nêçîrvan Barzanî ji bo çareseriyekeji van arîşeyan re pêyda bike serdana Tahranê kir û li gel serokkomar Ahmedî Necat û rayadarênil bilind yên Iranê

hevdîtin pêkanîbûn. Piştî serdana Barzanî ya Iranê hinek guhertinê berbiçav çêbûn û ji bo pêkanîna rewşek aram hinek gav hatin avêtin.

Niha jî Nêçîrvan Barzanî ji bo çareseriyekeji van arîşeyan re bibîne serdana Enqere dike û bi vê gava girîng a dîplomatik dixwazin bi awayekî rewşa xirab a heyî ber bi başiyê ve bibin.

Bê goman serdana Barzanî ya Enqere geleki girîng e û dê bikariba bibe sedemê destpêka prosesek nû li herêmê. Herweha ihti-malek mezin dê serokê

Kurdistanê Mesud Barzanî jî hunandina turek dîplomatik dixwaze çareseriyekeji Desthilatdariya kurd bi awayek bi rîya diyaloje û repêyda bikin.

Berhem Salih: Divê rîz li rîkeftinan bê girtin

Serokwezîre Herêma Kurdistanê Berhem Salih ragihand ku divê hemû aliyeke Iraqê rîz ji destûr û rîkeftinê ku hatine

îmzikirin, bigirin.

Berhem Salih, îro, li Hewlêrê di daxuyaniyeke rojnamegerî de ragihand, "Ez matmayî dimînim ku

daxuyaniya Serokê Herêma Kurdistanê karvedanê tund li hemberî derketine, daxuyaniya Serokê Herêmê gelek hûr bû di wê derbarê de ku divê rîz ji rîkeftin û destûr bê girtin, her wiha tekîd kir ku divê hemû alî pêgirê destûrê herdemî yê Iraqê bin."

Salih got jî, "Wek Herêma Kurdistanê, taybetmendiya me heye, ew taybetmendî jî li gorî destûrî hatîye selmandin, em dixwazin li Iraqê hikûmete demokrat pîralî û pêgirê destûr karen xwe bike, bo vê mebestê jî kurd dê rolê xwe yê pêdîvî

bibîne, girîng ew e rîz ji rîkeftinê berê ku navbera aliyê Iraqê hatine îmzikirin, bê girtin."

Derbarê serdana şanda Herêma Kurdistanê bo Bexdayê, Salih wiha daxuyand:

"Niha, amadehiyê dawî yên wê serdanê têne kirin û bo vê mebestê em digel Serokwezîre Iraqê di têkiliyê de ne daku programeke wiha bê dayîn ku encama hevdîtin û serdanê di qezenza tevahiya Iraqê de be û girîngi bi pêgirîya bi destûr û bicihanîna rîkeftinan bê dayîn."

AKnews

Şandeke bazirganî ya Tirkîye û serdana Iraqê bike

Biryar e, di meha bê de, şandeke Wezareta Bazirganî ya Tirkîye û bi armanca pêşxistina têkiliyên bazirganî digel Iraqê, serdana Iraqê bike.

Wezîrê Bazirganî yê Iraqê Xeyrula Hesen ji AKnewsê re ragihand, "Di çarçoveya pêşdebirina têkiliyên bazirganî û aborî navbera Iraq û Tirkîye, biryar e, di meha bê de şandeke Wezareta Bazirganî ya Tirkîye û ku ji 150 kesan pêk tê, serdana bajarê Bexda, Mûsil, Hewlêr û Besrayê bikin."

Duhî jî, li Stanbolê, civîneke hevpar navbera Wezareta Bazirganî ya

Iraqê û Wezareta Bazirganî ya Tirkîye hate sazkin.

Hesen di vê derbarê de got, "Di civînê de, herdu aliyan tekîd li ser pêşvebirina têkiliyên aborî û bazirganî navbera Tirkîye û Iraqê kirin bi aramna ku veguhartina bazirganî navberawan de her sal bigihe 10 milyar dollarê amerîkî."

Hesen bal kişand ku Wezareta Bazirganî ya Iraqê rî daye ku hejmareke zêde ya kompaniyêne Tirkîye beşdarî pêşangeha navdewletî ya Bexdayê bikin ku biryare di mijdara bê

de li dar keve.

Di sala borî de veguhartina bazirganî navbera Iraq û Tirkîye 7 milyar û 500 hezar dolar bû.

Fermangeha peywêndî yên derve yên hikumetê rûniştinek hevbeş bo dibolmatkarên welatên bîyanî li herêmê û nûnerên herêmê saz dke

Piştî bi dawî bûna konfiransa nûnerên hikumeta herêma kurdistanê ku bo dema sê rojan li Hewlêrê birêveçu, duh êvarê fermangeha peywêndî yên derve yên hikumeta herêma kurdistanê rûniştinek hevpiş û şahî yek taybet bo hejmarek ji wezîrên hikumeta herêmê û dibolmatkarên bîyanî li herêmê û nûnerên herêmê li derve û ajansên bîyanî bi armanca bi hevge gûhertina nerîn û hevkaryê saz kir.

Felâh Mistefa berpîrsê peywêndî yên derve base armancû encamîn konfiransa nûneratîyên hikumeta herêma kurdistanê kir û hîvî xwestin ev rûniştine bibe kenalek di nîvbera dibolmatkarên bîyanî li herêmê û nûnerên herêmê li dervey welat.

Di piştre nûnerên welatên bîyanî li herêmê û nûnerên herêmê kurdistanê li dervey welat base kar û dserbura xwe jiboy ku bikarin herdu alî mifa jê webigirin.

Di beşek di yaw ê civînê de her yek ji wezîrê xwendina bilind û kar û barêni şehîd û enfalkirya base bêtir xortkirin û pêşdabirina peywêndî ya kir û hîvî xwestin nûnerên hikumeta herêma kurdistanê li dervey welat bikarin bazneyê peywêndî ya berfirehtir bikin ku bo berjewendî ya herdu alîya be.

Şandeke hikûmeta Urdunê serdana Hewlêrê dike

Wezîrê tenduristî yê Herêma Kurdistanê Tahir Hewramî, da zanîn, hefteya bê, şandeke hikûmeta Urdunê dê serdana Herêma Kurdistanê bike.

Wezîrê tenduristiyê Tahir Hewramî xuyakir hefteya bê, şandeke hikûmeta Urdunê, dê serdana Herêma Kurdistanê bike.

Hewramî, diyar kir, şandeya Urdunê ji wezîrê tenduristiyê Yasîn Hesen, wezîrê pîşesaziyê Hanî Mulqa, wezîrê avedankirinê Yehya Kesî, wezîra gestiyarî û şûnwarê Heyfa Ebû Xezale û wezîrê enerjî û jêderên sirûşî Xalid Toqan û hinek wezîrên din ên hikûmetê pêk tê.

Wezîrê tenduristiyê, da zanîn, dê di serdana şandeya Urdunê de, hinek rîkeftin digel hikûmeta Herêma Kurdistanê bêñ îmzikirin.

3ê Îlonê jî, serokê parlamentoya Urdunê digel şandekê serdana Herêma Kurdistanê kiribû û digel rayedarêne pilebilind ên Hewlêrê civiyabûn.

AKnews

Bila tu kes hemberî gel nebe asêgeh

Xwandevanên hêja, Mamoste Metleb bona gellên xwe, kar û xebateke berbi çav kir, jîyanaxwe danî ser pêsvaçûna gelên kurd. Lê felekê ew bê wede bir.

Mamoste roja dewata pizmamaxwe, li dewatê çavêن xwe jîyanêra girt. Raste ew çû ser dilovanîya xwe, lê gelek armanc nêta wîda hebû biqedîne. Lê felek mecal ne da wekî ew bîgêhêje armanca dilê xwe.

Pirseke kal û bava heye: "Divê meriv heye ji malê diçe lê meriv jî heye ji êlê diçe". Belê Mamoste Metleb ji êlê çû.

Rehma Xudê lêbe.

Gelî xwandevanên hêja, di sala 2006-a mamoste Metleb bûbû mîvanê nivîsxana rojnama "Diplomat"-ê. Wê demê me hevpeyvînek ji mamoste hildabu, niha em wê hevpeyvînê radigîhînîne we.

Mêvanê me Metlebê Çolîye, ew sala 1962-a Komara Nexçivanê, gundê Sûsê hatîye dinyayê, Zaningeşa Êkonomîyê xitim kirîye, zewicîye, sê lawêن wî hene. Niha serokê Avtonomîya Kurdên Moskvayêye.

- Kek Metleb, cara ewlin hûn bi xêr hatine nivîsxana rojnama "Diplomat"-ê.

- Spas dikim û zef şame, wekî hûn li Azerbaycanê rojnameke kurdî, rûsî û azerbaijanî ser navê "Diplomat"-ê diweşînin û himjî we nivîsxana wê amade kirîye. Boy vê yekê ez wera pir eferim dibêjîm û vê xebata pîrozda jî wera serkeftinê dixwazim.

-Kek Metleb, hîvî dikim derbarê jîyana xweda hinek agahî bidine xwendevanên rojnama me.

- Ez sala 1962-a li komara Nexçivanê, gundê Sûsêda ji dayik bûme. Ew gunda gundekî nase, nivîskar û helbestvanê kurdayî eyan Elîyê Evdilrehman derbarê wî gundida romana xweye "Gundê Mêrxasan" nivîsiye.

- Hûn bi kîjan armancê çûne Moskvayê û ci karê dîkin?

- Bineliyê gundê me hemû kurdbûn, piştî kutakirina dibistana navîn, ez çûme eskerîye. Dû wêra hatime Moskvayê. Di ûnîvîrsîteta Êkonomîyêda hatime pejirandin û min ewa xitim kir.

- 1991-ê salê vîrda min dest pêkir, bi pirsîrêkîn kurdanîa mijûl bûm.

- Kek Metleb, parîkî derheqa kurdên Nexçivanêda biaxifin, çend gundîn wana hene, rewşa wana çawane?

- Bi gorîya min li Nexçivanê vê gavê anegorî bist û bênc-sî hezar kurd dijin, wedê dewleta Sovêtîe gellek kurdên me assîmle bîbûn, nasnama wanda pirsa "kurd" nehatibû nîşandyin.

Lê yên xwe "kurd" dabû nivîsarê jî pirbûn, kurd nîzîkî bîst-sî gundanda, usa jî bajarê Nexçivanê xweda jî jîyanê dîkin.

Piştî hilwîşîyana Sovêtîe rewşa kurdan pir xerab bû. Ji wana gellekan barkirin, berê xwe dane dewleta Rûsiyê, Asiya Navîn û hetanî Sîbirê cûn. Naha Nexçivanêda kurd kêm

mane, ew jî bi heywan xwayîkirinêva mijûlin.

-Hûn çendê salê li Moskvayêda cîwar bûn û ser pirsgirêka gelê kurdva kingêva dest bi xebatê kir?

- 1982-da ez çûme Moskvayê. 1988-ê salê li Moskvê bi serkarîya Mehmedê Silo me assosasiya kurdan damezirand, navê wê jî danî "Yekbûn". Wê sazîyêda 21 mirovî kar dikir. Hetanî 1991-ê salê karê me dom kir, ji dervayî welêt heval jî hatin, tevî me bûn. Kek Tahir, ne tê bîra min, hûn jî wan civînada besdar dibûn. Hûn jî wan bûyara zanîn.

-"Yekbûn"-ê hetanî kingê berdewam kir û cîma hate teribandin?

- Wê gavê ji serokatîya dewleta Sovêtîe mera gîlî dabûn, wekî yê kurdanîa Avtonomîyê bidin, hela serbarê serda komîssiyâ jî hatibû çêkirin, serkarê komîssiyê Sokolov bû. Ji me kurdan jî wê komîssiyêda ci digirt. Lê yekîtiya kurdan xwe hevdî negirt, kesî gurra kesî nekir, her yekî digot "ez". Ji ber wê jî, ew saziya belabû. Piştî wan bûyaran me çend konfrans jî derbaz kir, hezarana kurd hatine meşan, dîsa boy tunebûna tifaqîya me tu tiştekî berbiçav nehate stendinê.

1994-ê salêda Yekîtiya civaka kurdên Hemûdunayê hate damezirandinê. Xêni vê yekê "Civaka kurdan" yê komarê Yekîtiya Sovêtîe berê hate çêkirin.

- Çend endamîn wan saziya hebûn û armanca wana ci bû?

- Yekîtiyêda danzde mirov cî digirtin. Bi rastî em ewqasî karekî berbiçav jî nakin, lê ci pirsgireka gel hebe em alîkîrîye didinê.

-Li Rûsiyayê çend "Avtonomîya" kurdan heye û helaqetîye we çawane?

- Ez berpirsîyare "Avtonomîya" kurdên Moskvayême. Xêni wê li Tambovê, Saratovê, Nijni-Novgorodê, Krasnodarê, li respûblika Adigeyê jî "Avtonomîye" kurdan hene.

Metlebê Çolî Osmanov

-Çi helaqetîye we û yên Rêspûblikê Sovêtîe berê heye?

- Ya rast, ez şaş mam, wekî we rewseke awa ava kirîyê, ew rewşa we saz kirî, bi rastî qet bal me-li Moskvê jî tune.

Lê gellekî xemgînîyê dikşînim û ber xwe dikevim, ku Navenda Çanda Kurdê li Bakûyê, kîjan, ku ji alîyê dewletê hafîye damezirandinê tu karê naake, çend caran ez bi xwe çûme wura, min derî dadayî dîtiye.

Lê iro roja rehetîyêye(bazar), nenihêre vê yekê, hûn dixebeitin. Ez dibînim mamota Egît, Nerîman, Xweşnav, Ramîz, Vîdadî, Refayîl, Akîf, Nîgar xanim, xwendevan Îsmayîlê Tahir, Rasîmê Têmir rojnamê amade dikin. Ji boy xebata we, ji wera zor spas divêjim. Ev xebata we hêjayî xelatên bilindin. Pêwîst bû, eva xebata Navenda Çanda Kurd bikira

- Hûn derbarê wê çandêda dikarîn ci bêjin?

- Ez zanim, wekî serkarê çandê Kamile. Berê dîsa pir-hindîkî helaqetîyen me hebû. Rojnama "Dengê Kurd" du meha, sê meha carekê derdiket. Lê naha ewa jî tune. Vê carê hatinê dîsa min dît, ku wê çandêda tu kar nayê meşandin, navê wê jî ji ser dêrî hildane, timê dadayîye. Hurmeta min mamoste Kamilra heye, lê tu kesek boy pêsta çûyîna çanda gelra tengasiyê gerek çêneke. Nikare karê bike, bila here mala xweda rûnê, gel ji nava xwe xebatkarekî jêhâtî, serxwe bibijêre.

Yek jî ez nizanim mirovîn bi zimanê kurdî nizane çawa dibe serokê Navenda Çanda Kurd da? Mirovîn mala xweda bi zimanê dê nikaribe biaxife, wê ci bide millet..? Mamoste Kamil ser vê mijarê kûr nebe jî, sivik bifikire wê baştirbe. Ev pirsê min digîhîje wan mirovan, kîjan kû ji kurdayetîye têretêr diaxife, lê mala xweda zarokên xweva nikare bi kurdî biaxife. Mirovîn zarokên xweva nikaribe bi kurdî biaxife, kurdiyê hîn bike, gelo wê nava gel çawa ji kurdayetîye biaxife û kurdiyê hîn netewike?

- Hûn zanîn li Kurdistana başûr dewleta Kurdan damezirîye, kek Mesûd Barzanî bûye serokê wê, mam Celal Talebanî bûye prezidentê dewleta Îraqê. Ez bi xwe çend

caran çûme Welêt. Hûn, kurdên Rûsiyê evê serkeftinê çawa dimirxînin?

- Eva bona gelê kurdên cîhanê serkeftineke pir girînge, em gellekî şane, dîrokê eva mecalâ daye gelê kurd. Pêwîste hemû kurd bi karûbarê xweva piştgirîyê bidine herdu serokan, boy wê yekê, wekî zûtirekê Kurdistaneke serbixwe bê avakirin.

Bona helbijartina mam Celal Talebanî û Serok Mesud Barzanî me qurban serjekir, şayî derbaz kir û nama pîrozbahîyê şand, ji Xwedê wanara emirê dirêj, can saxî xwestin.

Ez gellekî şame, wekî we îsal cejna "Newroz"-ê derbaz kirîye. Min vîdîoyêda mîze kir, dît wekî nîzîkî 200-300 kurd besdarî eyda "NEWROZ"-ê bune. Berê, Navenda Çanda Kurd salê sê-çar caran eyd, konsîr, civat derbas dikir. Koma folklorê, koma dîlanê, qûrsen zimanê kurdî hebûn, lê ci bi wan hat?

Ya rast, hun kareke berbiçav dimeşînin. Ji cîyê tune we ev mecal saz kirîye. Min tîlêvîziona "Kurdistan TV"-da dît, wekî we, mamosta Egîtva li Kurdistanê pirtûka V.F.Mînoskiy "Kurd û Kurdistan" û kitêba mamosta Egîtê Çerkez "Çima" cara duyemîn paytexta Kurdistanê, Hewlêrêda da weşandinê. Dîsa kitêba M.İ.Şemsi "Şeref xan Bîdlîsi "ŞEREFNAME" çav kanîya dîroka gelên kurd". Üsa jî V.F.Mînoskiy we wergerandiye ser zimanê azerî. Evan kîrinê we xebatên pir mezinin,

Lê ev karana yê Navenda Çanda Kurde wekî ewana bikin. Ya rast, şabuneke mezine, wekî iro we evan karana kirine û hun mehê dû cara rojnamê diweşînin. Eva ne kû seva min, üsa jî bona hemû gelê me kurdan karekî gellekî mezin û girînge. Ez hîvidarim, wekî hûnê wedekî kurtda rojnamê bikine hefteyane. Em dibînin, dibîhîzin ku, dengê rojnamâ "DIPLOMAT"-ê ji Qazaxistanê, Krosnodarê, Qırqızistanê, Gurcistanê, Nexçivanê, Saratovê, Îraqê, Turkiyayê dengêwî tê. Ez dîsa diwekilînim, eva kareke pîroze. Vê rîya pîrozda wera serkeftinê dixwazim û spas bibejim.

-Spas boy hevpeyvîne.
Hevpeyvîn bir: Tahir Silêman

Civîneke berfireh di bin serokatiya Serokê Herêmê de tê li dar xistin

Hate zanîn, li heftiya bê de civîneke berfireh di bin serokatiya Serokê Herêmâ Kurdistanê Mesûd Barzanî de li Kurdistanê tê li dar xistin. Di civînê de wê hemû partiyên siyâsî yên Kurd amade bibin.

Li gorî parlamente û Iraqê Mueyed Tayib ji PNA re ragi-handî, li ser daxwaza hemû partiyên siyâsî yên Kurd li Herêmâ Kurdistanê, di heftiya bê de civîneke berfireh di bin serokatiya Serokê Herêmâ Kurdistanê Mesûd Barzanî de li bajarê Hewlêrê tê li dar xistin. Tayib di axivitina xwe de balê dikşîne ser rewşa zirav ya di navbera Hewlêr û Bexdayê û êrşîn Tirkîyê û Iranê li ser Herêmâ Kurdistanê û dibêjê ku di rewşike wiha de ev civîn pir girînge.

Ata: Heta Ocalan azad nebe wê şer berdewam bike û BDP jî naçe meclîsê

Parlementera BDP'ê ya bajarê Elîhê Ayla Akat Ata diyar kir ku heta Serokê PKK'ê azad nebe wê şer berdewam bike û BDP'ê jî naçe meclîsê.

Li gorî nûçeyeke ANF'ê belavkirî de, Ata di axivitina xwe ya derbarê Wateya Xweseriya

Demokratik de ku li navçeya Qosera Mêrdînê pêşkêşkirî de, bal kişand ser bîryara BDP'ê derbarê çûyîn û neçûna wê ya Meclîsê. Di axivitina xwe de Ata diyar dike ku heta Serokê PKK'ê azad nebe wê şer berdewam bike û BDP'ê jî naçe meclîsê. Ata derbarê rewşa BDP'ê ya neçûna meclîsê de wiha got "Saleke em dibêjin benda hilbijartînê dabixin da ku em karibin têkevin meclîsê. Çima benda hilbijartînê danaxînin? Danexistina benda hilbijartînê nexwestina kurdan a li parlamentoye ye. Em ji bo azadiyê bi rî ketin. Dewlet li ser azadiya me bazarê dike. Em di vê bazarê de tune ne. Rêberê Gelê KURd di nava 4 diwaran de ye. Em 4 sal in li parlamentoye ne. Ka AKP'ê ci kir? Çûyîna parlamentoye ne pîrsîrêka me ye. Pîrsîrêka ew e ku em wê çawa Xweseriya Demokratik were avakirin" Bi vî awayî, Parlamente BDP'ê ya bajarê Elîhê Ata helwesta BDP'ê ya neçûna meclîsê de zelal kir û mercen çûna meclîsê da diyar kirin.

Îran: PJAK generalekî me kuşt

Hate zanîn di operasyonên artêşa Îranê ya li dijî PJAK'ê de, generalekî bilind yê artêşa Îranê hatîye kuştin.

Ajansa nûçeya Fars ya Îranê, ragihand ku generalekî artêşa Îranê yê pile bilind bi navê Abas Elî Canesarî di operasyona li dijî gîrlayê PJAK'ê de hatîye kuştin. Her wiha hate gotin, wê li navenda bajarê Esfahan di

Balyozê Israîlê Misir hêla

Duhî li demjmîrên piştî nîvro xwepêşandarân êrşî balyozxaneya Israîl li Qahîre kirin û balyozê Israîl vege riye welatê xwe.

Xwepêşandar derbazî nava balyozxaneyê bûn û desten xwe danîn ser gelek belgîyen bi İbranî, Erebî û Îngilzî. Artêşa Misirê jimareke zêde leşker şandin devera bûyerê. Lî pevçûn di navbera xwepêşandar û artêşê de rûda. Li gorî nûçeya El Cezîre belavkirî de, bi sedan kes birîndarbûn û kesekî di temenê 65 salî de li dema bûyerê

belgîyen bi İbranî, Erebî û Îngilzî. Artêşa Misirê jimareke zêde leşker şandin devera bûyerê. Lî pevçûn di navbera xwepêşandar û artêşê de rûda. Li gorî nûçeya El Cezîre belavkirî de, bi sedan kes birîndarbûn û kesekî di temenê 65 salî de li dema bûyerê

Jinê Mexmûrê ketin grevê

50 jinê mexmûrî, dest bi çalakiya greva birçîbûnê kirin. Jinan diyar kir ku hevdîtinâ bi Reberê PKK'ê Abdullah Ocalan hatin vekirin. Gîrse bê navber dirûşmeyen „Bijî Serok Apo“, „Bê serok jiyan nabe“ berz kirin. Girse ji Saziya Malbatên Şehîdan heyâ ber deriyê Neteweyen Yekbûyên (NY) meşîyan. Girse pişt re li konê ku ji bo çalek-

meşekê dest pê kir. Di meşêde alên PKK, KCK û Posterê Rêberê PKK'ê Abdullah Ocalan hatin vekirin. Gîrse bê navber dirûşmeyen „Bijî Serok Apo“, „Bê serok jiyan nabe“ berz kirin. Girse ji Saziya Malbatên Şehîdan heyâ ber deriyê Neteweyen Yekbûyên (NY) meşîyan. Girse pişt re li konê ku ji bo çalek-

hefteya 5'emîn e ku hevdîtinâ bi Rêberê me Abdullah Ocalan ya bi parêzeren wî re tê asteng kirin. Wekî hencet jî rewşa hewayê, avê, keştiyê nîşan didin. Ev yek jî ji bo me ne hencetin û nabin hencet jî. Heke bixwaze li gorî me tu astengî nînîn û nabin jî. Dewlet bixwe astenge. Em derbarê jiyana Rêberê xwe bi fikarin. Ev mehekiye em ji Rêberê xwe agahî nagirin. Ji Rêberê xwe agahî negirtin ji bo me bibe hencetên gelek tiştan. Em jînîn Kurd; netewa ku bedena xwe kiriye agir di heman demê de bedena xwe kirine perçeyek rojê ne. Em jînîn Kurd û netewa Kurd netewek wisane ku, her şaneya laşê xwe ji bo ku bersiva dijminen xwe bidin kiriye qurban. Wekî gelê Kurd me her demê jî bersiva dijminen xwe daye. Em ev tecrîta ku li ser Rêberê me de tê meşandin û di şexsê Rêberê me de li ser me tê meşandin dîkin henceta her şîweyê çalekî pêşxistinê jî. Divê tavîlê

ev astengiyê dijmi-nane bêni dawî kirin û hevdîtinâ Rêberê me ên bi parêzvanê xwe re bêni çekirin."

mezar bikin û dawî li tecrîdê bê dest bi çalakiya gireva birçîbûna kirin. Çalakiya gireva birçîbûnê ji aliyê Meclisa Iştar ve hate organizekirin. Mi merasîma çalakiya greva birçîbûnê de şeniyen wargehê pişgîrî dan jinan ketin çalakiyê bi

vanêni gireva birçîbûnê hati amadekirin daxuyanî da çapemeniyê. Li ser navê komê Selamet Erdogan daxuyanî xwend.

Erdogan, diyar kir ku ew ê heyâ tecrîta li ser Rêberê PKK'ê Abdullah Ocalan bi dawî bibe dê çalakiya xwe berdewam bikin. Û wiha got: „Ev

û pêkanînê da û diyar kir ku Wezaretiya Perwerdehiye armanc dike ku temenê bişaftina zarokağın daxe 5 salî û ji zarokantiyê de wan ji çand, ziman û civaka wan dûr bixe. Aday, anî ziman ku hîndekariya bi zorê ya zimanê tîrkiyi bo zarokan gelektalûke ye û ev yek rî li pêşîya asîmîlasyonek mezîn veke. Aday, xwest li şûna vê rîbâzê zarok heta 8 û 9 saliya xwe bi zimanê dayikê perwerdehiye bibînîn û piştî ku fîr bûn şûnde bi zimanê din perwerdehiye bibînîn. Aday, anî ziman ku lazim e her zarok di destpêkê de bi zimanê zîmkî perwerdehiye bibînîn û pişt re fîr zimanekî din bibin.

Aday, destnîşan kir ku bi vê yekê armanc dike ku dibistanan bikin hîlîn û lûsa bişaftina zarokan û wiha axivî: „Ev pêkanînek dijmirovî ye. Serokwezîr Erdogan bi xwe ev gotin li Almanyayê gotibû. Divê kes vê pêkanînê qebûl neke.“

Talay, anî ziman ku wekî „TZP Kurdi jî di nava hewlîdanek perwerdehiye zanistî û demekratik dixebeitin û wiha got: „Divê di nava sînorê Komara Tîrkiyeyê de ji bilî tîrki bi hemû zimanen perwerdehiye bê dayîn û her civak bi zimanê xwe perwerdehiye bibînîn.“

Atay, xwest her kes li malê Armanca perwerdehiye bi zorê ya temenê 5 saliyê bixaftin û perçekirin e. Ev gelek talûke û bi fikar e. Zarokên ku zimanê wan ê zîmkî bi Kurdi, lazî ye zimanê xwe ji bîr dike. Di heman demê de derûniya zarokan jî xera dike.“

ENQERE

'Ji bo azadiya Ocalan'

Erdogan, da zanîn ku ewê wekî gel û jînê Wargeha Penaberê Mexmûrê ji bo ewlehî, tendirustî û serbest siyasetkirina Rêberê xwe her tim li ser piya bin wiha pêde cû: „Ji bo ku tecrîta li ser Rêberê me bê rakirin û hevdîtinâ Rêberê me yên bi parêz-erên xwe re bi pergâl bê çekirin bi pêşengîja jînê Wargeha Penaberan a Mexmûrê çalekiya birçîbûnê didin dest pê kirin. Em di wê baweriye de ne ku gelê Kurd li her devera ku lê dijî çalekiyê xwe hîn bi xurtir bidin meşandin, em bi çalekiyê xwe dengê xwe bilin bikin û azadiya Rêberê xwe bi dest bixin. Em dibêjin bêyî Rêber Apo qet jiyan nabe. Azadiya Rêber Apo, azadiya gelê Kurd, azadiya gelên Rojhilata Navîn, gelên bindest û jinan e.“

MEXMÛR - DÎHA

Diaspora Kürtleri ve aydınları üstüne şimdiden çok az şey söylendi ve çok az şey yazıldı. Oysa gelişmekte olan yeni uluslararası şartlar, diasporadaki Kürt nüfusun ve Kürt aydınlarının önemzdeki yıllarda siyasi ve kültürel manada daha fazla söz sahibi olacağı bir döneme işaret ediyor.

Sanıldığına aksine, Kürt diasporası sadece PKK'nın etkilediği ve yönlendirdiği bir nüfus ve aydınlarından ibaret değil. Kürt diasporası ve yurtdışında yaşayan Kürt aydınları demek, bir bakıma, 12 Eylül'den sonra Türkiye'de demokratik mecrada gelişen PKK dışı Kürt siyasi hareketinin bakiyesinden geriye kalan miras demek.

Benedict Andersen,

dan faydalıyorlar ve "internet, elektronik bankacılık ve ucuz uluslararası yolculuk" (BA) gibi olanaklara sahipler.

Andersen'e göre bu durum, "Küreselleşme denen sürecin başlıca ironik olan sonuçlarından biridir ve Asya ile Avrupa milliyetçilikleri arasında herhangi bir keskin ve apaçık farklılığın geçerlilik taşımadığına inanmamız için hâlâ geçerli bir nedendir".

Diasporadaki Kürt aydınlarının önemli bir kısmı, aktif birer "uzak mesafe milliyetçisidir". Benimsedikleri milliyetçi anlayış, bütün diaspora milliyetçilikleri gibi, anavatan topraklarında yaşanan türne göre, daha radikaldir.

Konusu karken, yazarken, eylem

olduğu kadar takip etmeye, genellikle anıllara dayanan yazılarını ve kitaplarını okumaya çalıştım.

Kurt aydınları yaban ellerde, zor günler yaşadılar ve siyasi olarak ayakta kalma çabası verdiler; bu siyasi çabalar sonuç vermeyince, bazıları köşelerine çekilipli, Kurt dili ve edebiyatı araştırmalarına yöneldi. Aralarında söyle isimler var ki, Türkiye'den ayrıldıklarında belki de Türkiye'nin ilk üç-beş entelektüeli, yazarı arasında girecek kadar üretken ve yetkin insanlardı. Avrupa'da, kendi anavatanlarında faşizm hüküm sürdüğü için mağdur olmuş, ama faşizme teslim olmamış siyasetçiler olarak karşılandılar ve saygı gördüler.

değildi, çünkü bu aydınların en başta dil sorunu vardı. Ve bu sorunu gidermek için ciddi bir çaba içinde görünmüyordu.

Yanı sıra, Kurt aydınları, ne yazık ki, bağımsız entelektüel faaliyetlerin içinde değildiler. Kurt aydınları Avrupa'da; bir hayli eski kuruluş tarihlerine rağmen, hâlâ 'kurucu başkanla' yola devam eden, içinden ikinci bir adam çıkmayan, birtakım proje alışverişleri bağlamında ve sadece devletlerin muhatabı olmayı başarmış birtakım kurumların ve birtakım internet sitelerinin ve sokaklarda aralıksız devam edip duran kitle eylemlerinin içine hapsoldular.

Bir Avrupa kimliği edinmek, bu kimliğin

Kürtlerden başka direnen yok

BDP İstanbul Milletvekili Sırri Süreyya Önder, darbe karşıtı bütün kesimleri "darbe ile hesaplaşmak için" Kurt halkı ile birlikte hareket etmeye çağrırdı.

78'liler Girişimi, "12 Eylül Darbesi, Kurt sorunu ve Demokratik Özerglik" konulu sempozyum düzenledi. Ankara Sanat Tiyatrosu'ndaki sempozyuma BDP Milletvekilleri Sırri Süreyya Önder ile Emine Ayna konuşmacı olarak katıldı. 78'liler Girişimi Başkanı Hüseyin Gevher açılış konuşmasında, 12 Eylül darbesinden sonra Diyarbakır Cezaevi'nde başlatılan direnişe dikkat çekerek, "Orada başlayan Kurt özgürlük mücadelesi ile Kurt halkı bugün Demokratik Özerglik ilan ederek, kaderini tayin edebilecek noktaya geldi" dedi.

Kara saldırısının hedefi

Sempozyumun moderatörü yazar Tayfun İşçi ise, salon-dakilere, "12 Eylül'ün ırkçı, tekçi ve faşist yapılarıyla yüzleşmeli ve hesaplaşmalıyız" çağrısında bulundu. Kurtlerin 12 Eylül rejimine ve yarattığı baskı aygıtlarına "direniş ve mücadele" ile cevap verdiklerine işaret eden İşçi, Kurtlerin bu sayede demokrasi mücadelelerini gelinen aşamada da göğüslediklerini ifade etti. İşçi, "Bu mücadele sürüyor. Bugün başlayacak olan Kara harekâtının hedefinde demokratik özerglik ilanı vardır. Çünkü devlet bunu bir savaş ilanı olarak algılamıştır" dedi.

Vesayetin aktörleri değişti

BDP İstanbul Milletvekili Sırri Süreyya Önder, 12 Eylül darbesi döneminde 18 yaşında olduğunu belirterek, aradan geçen zaman boyunca darbeye politik sanatla cevap vermeye çalıştığını söyledi. Bugüne kadar 12 Eylül darbesi ile yaşanan hesaplaşmanın yoksulların, ötekilerin ve ezilmişlerin aleyhine bir hesaplaşma olduğunu belirtten Önder, vesayetin kalktığını savunan kesimlere de, "12 Eylül ve vesayet sizin anladığınız şey değildir, bu vesayetin sadece aktörleri değişmiştir" sözleriyle cevap verdi. Önder, 12 Eylül'ün "Türkiye'nin ne kadar erdemli şeyi var" hepsini yok ettiğini dile getirdi. Darbe öncesi koşullara da dikkat çeken Önder, "O dönem bölge illerinde tatbikatlar yapıliyordu. Temsili düşmana yoresel Kurt kıyafetleri giydiriliyordu. Şimdiki iktidar bu tatbikatlar yerine gerçek operasyonlar düzenliyor. Temsili kıyafetleri çıkararak gerçek Kurtleri öldürüyor" dedi.

Aydınlar susturulmuş

12 Eylül dönemindeki aydınların, yazarların ve basının "bedelini ödemek koşuluyla" cesur çıkışlarını anımsatan Önder, Türkiye'nin aydınının hiçbir zaman bugünkü kadar, "korkutulmuş, susturulmuş, ezilmiş olmadığı" işaret ederek, "Hangi yazar bugün bir şey yazacaksas bir gözü Tayyip Erdoğan'dadır. O dönemin mahkemeleri tırnak içinde bugünkü mahkemelere göre daha objektifti hiç değilse görüntüde delil arıyordu" diye konuştu.

Sadece Kurtler direniyor

12 Eylül ile hesaplaşmanın koşullarını da anlatan ve "bunun yolu Kurtlerin yanında yer almaktan geçer. Çünkü Kurtler dışında direnen hiçbir odak kalmadı" diyen Önder, Newroz'dan bu yana 4 bin 600 kişinin gözaltına alındığı ve tutuklandığını sözlerine ekledi. AKP'yi "uluslararası güçlerin ürettiği yüz yılın icadı" şeklinde tanımlayan Önder, "Ömrü hayatında böyle bir şey görmedim. Demokrasi lazımsa onu ben getiririm, Kürtlüğe ben sizden daha iyi Kürdüm, Siyonistlikse onu da en iyi ben yaparım... Elinde bir cennet bir cehennem bulunuyor, cennetin düşenler sürüyor, cehennemine düşenler ise bin beter yanıyor" diye konuştu. Önder, işçi sınıfının Kurtleitungini belirterek, bütün muhalifleri de Kurtlerin yanında yer almaya çağrırdı. Önder, "12 Eylül ile hesaplaşmanın hafızayı dırı tutmaktan, ahmakları teşhir etmekten ve Kurtlerle birlikte hareket etmekten" gerektiğini belirterek, çatı partisi ve kongre hareketine destek verilmesi çağrısı yaptı.

ANKARA

'Uzak mesafe milliyetçiliği' ve Kurt aydınları

küreselleşme çağının belirgin bir sonucu olarak ortaya çıkan ve adına "uzak mesafe milliyetçiliği" dediği bir tür yeni milliyetçilikten söz eder..

Bu yeni milliyetçilik türü, belli bir coğrafyada yer alan anavatana göre belirlenen yerleşik bir milliyetçilik değil.

Andersen, "Artık en ateşli Sih milliyetçilerinin kimileri Avustralyalı, Hırvat milliyetçileri Kanadalı, Cezayir milliyetçileri Fransız ve Çin milliyetçileri de Amerikalı olabiliyor" diyerek, bu analiziyle, diasporada yaşayan çeşitli milletlerden aydınların milliyetçilik tutumunu tartışmaya olanak sağlıyor.

Savundukları milliyetçiliğin doğduğu ve beslendiği anavatanda yaşamayan, yaşamaya da pek niyetli görünümen "uzak mesafe milliyetçileri", vatandaşları oldukları ülkelerin yüksek demokratik standartlarını

yaparken "Kurdice" davranışmak, "Kurdice" hareket etmek, bu aydınlarımızın yegâne düsturu gibidir.

İran, Türkiye, Irak ve Suriye'den gelip Avrupa'ya yerleşen Kurt aydınları arasında kuşkusuz belirgin farklar bulunuyor.

Ortak noktaları ise, siyasi faaliyetlerini başlangıçta, genellikle Kurt siyasi partilerine ve hareketlerine karşı belli bir sorumlulukla sürdürmüştür. İran, Suriye ve Iraklı Kurt aydınları hakkında söz söyleyecek durumda değilim. Tanıdığım bazı şahsiyetler var tabii, onlardan, ileriki yazılarada söz edeceğim.

Ama Türkiye'den, 12 Mart, ve sonrasında da 12 Eylül'de, ağırlıklı olarak siyasi sebeplerle Avrupa'ya gitmek zorunda kalan Kurt aydınlarıyla bağlarım pek kopmadı. Çalışmalarını mümkün

Ama ne bu siyasi kimliklerini doğru dürüst koruyabildiler, ne de bu kimliği zenginleştirebilecek, yeni siyasi ve sosyal karşılıkların yaşandığı, entelektüel ve kültürel alanlara nüfus edebildiler. Avrupa'nın siyasi ve entelektüel hayatının içinde hiç yoktular. Bazı istisna isimler dışında, Avrupa'da yayımlanan gazetelerde, dergilerde adalarına rastlamak pek mümkün olmadı.

Oysa, içinden geldikleri ülke, Avrupa'yı fazla ilgilendirmeyen herhangi bir üçüncü dünya ülkesi değil, Avrupa'yla iki yüzyıla yakın bir süre, modernleşme münasebetleri sürdürmüş bir ülkeydi. Dahası siyasi olarak temsilcisi oldukları Kurt sorunu, doksanlı yıllara gelindiğinde, AB'nin iç sorunu olarak tartışılmıştı. Yani üstüne söz söylenecek geniş bir alan söz konusu oldu. Ama söz söylemek o kadar kolay

güvenli şemsiyesi altına girmek yegâne amaçları oldu. Kınanacak bir amaç değil bu elbette. Tersine son derece insani bir talep ve hak. Ama Avrupalı kimliğini, başa gelebilecek kötülüklerden insanı korumaya yarayacak bir sigorta olarak cepte taşımak, lakin o kimliğin sunduğu sınırsız entelektüel ortamın olanaklarına gözü kapalı bir yaşam sürdürmek herhalde doğru bir aydın tutumu değildir.

Avrupa'da yeni bir kuşak yetişiyor kuşkusuz. Üniversitede eğitim almış, birkaç dil bilen, entegrasyon sorunu olmayan, Kurt edebiyatı ve dili üstüne çalışmalar yapan, eserler kaleme alan yeni bir kuşak bu. Ama bu manzara, eski kuşak Kurt aydınlarını hatırlamaya hiç engel değil. Konuya devam edeceğim.

Orhan Miroğlu
navkurd.eu

yabani armut gibi birçok ağaç çeşidinin bulunduğu medya savunma alanlarında bir doğa katlamı yaşandı.

Aslında bu ilk değil. Alanlarda yaşayan köylülerin de anlattığı gibi Türk devleti her fırsatta gerilla alanlarına saldırı yapıyor. Yapılan her saldırı sonucu doğa katlediliyor. Ama bu seferki saldırıların farkı, aynı anda birçok yerde yapılmasıydı. Bunların üzerine mevsim koşulları da eklenince doğanın

gördüğü zarar daha da arttı. Yaz aylarının sonlarını yaşadığımız şu günlere denk gelen saldırılar, yerdeki otların kuru olmasından dolayı da yangınların daha da genişlemesine neden olmuş. Yine doğal olarak yetişen ve birçok yabani hayvanın besin kaynağı olan meye ağaçları da artık yok. Hepsi yanmış kül olmuş. Bu ağaçlarda yetişen meyveler, hem insanların hem de yabani hayvanların besin kaynakları suskun...

nağıdır.

İnsan saldırısı bölgelerini görünce doğanın bir burukluk yaşadığılığını hissedebiliyor. Yüzlerce yılda yetişen ağaçların bazlarının gövdeleri yanmış, bazıları yere yıkılmış bazıları da tamamen kül olmuş. Alanda yaşayan yabani hayvanları doğal besin kaynağı olan bu yeşil alanlar yok olduğu için gezilen yerlerde hiçbir hayvan görünmüyordu. Bir ölüm sessizliği gibi her şey

9 сентября — День памяти

Всемирно известный курдский кинорежиссер, сценарист, актер, писатель. Настоящее имя: Йылмаз Хамит Пютюн. Родился 1 апреля 1937 г. в деревне Енидже под Аданой в многодетной курдской семье.

Судьба отвела Йылмазу Гюнею всего 47 лет жизни, из которой более трети выпало провести в тюремных застенках, ссылке, штрафником в армии и в эмиграции. Однако он совершил гражданский и художественный подвиг: поставил 17 фильмов, написал сценарии к 53, снялся в 110 картинах, опубликовал 4 романа и десятки рассказов.

Основной своей целью Гюней считал служить не столько искусству, сколько свободе курдского народа. Его жизненный и творческий путь, отмеченный многочисленными наградами национальных и международных кинофестивалей, явился тому ярким и убедительным подтверждением.

Йылмаз Пютюн, один из семерых детей курдских крестьянин, с раннего возраста узнал, что такое подневольный крестьянский труд. После трех классов начальной сельской школы поселился у родственников в Адане. Перебиваясь на жалованье рассыльного у бакалейщика и занимаясь мелкой уличной торговлей, сумел приобрести среднее образование и закончить лицей. Получив специальность киномеханика, обслуживал кинопе-редвики и ездил по деревням, показывая фильмы. С шестнадцати лет начал писать очерки и рассказы и отправлять их в местные и центральные турецкие газеты и журналы. Приехав в 1957 г. в Стамбул, И. Пютюн работал в кинокомпании "Дар-фильм", через год поступил на экономический факультет Стамбульского университета, однако по указанию властей, усмотревших в одном из его рассказов "коммунистическую пропаганду", вскоре был отчислен. Пока дело разбиралось в судебных инстанциях, кинорежиссер Атыф Йылмаз и владелец компании "Кемаль-фильм" Азар Кемаль предложили И. Пютюну попробовать силы в качестве соавтора сценария и сыграть роли в кинолентах "Лань" и "Дети этой страны" (обе — 1958).

В возрасте 20 лет был впервые арестован за свои политические убеждения, в 1960 приговорен к полутора годам тюрьмы, где написал свой первый роман. До 1961 г., когда приговор Апелляционного суда о двух годах тюремного заключения и ссылке под надзор полиции вступил

в силу, начинающему кинематографисту удалось выступить ассистентом и сняться в нескольких картинах А. Йылмаза.

Выходя в 1963 г. на свободу, чтобы не иметь конфликтов с цензурой, Йылмаз Пютюн взял псевдоним Йылмаз Гюней. Под этим именем вместе с Феритом Джейханом написал киносценарий к фильму последнего "Двое отважных", где сыграл роль стойкого борца против помещичьего произвола, восторженно воспринятую широкой публикой Турции. После этого стал сниматься все больше и больше. В 1964 г. И. Гюней сыграл в 11 картинах, а в 1965 г. — в 22. В 1965 году Гюней поставил свой первый самостоятельный фильм. Быстро добившегося популярности артиста пресса называла чаще всего "королем бедняков" и "некрасивым королем экрана". Между тем картины с его участием пользовались большим успехом в коммерческом прокате и очень скоро пробились из второстепенных в фешенебельные кинотеатры страны. На национальном фестивале в Анталье в 1967 г. за создание трагического образа не нашедшего

ее столкновении с суворой национальной действительностью картины "Живая мишень", "Беглецы", "Аферисты", "Завтра последний день", "Отчаявшиеся", "Обида", "Скорбь" и "Отец", где Гюней предстал одновременно режиссером, кинодраматургом и исполнителем главных ролей, собрав на официальных киноконкурсах в Адане в 1971 и 1972 гг. целый букет призов. Однако известие о том, что "Отцу" жюри присудило Гран-при "Золотой кокон", а затем под нажимом турецких властей отменило уже принятное решение, застало художника в тюремных застенках, куда он попал "за предоставление убежища и материальной помощи анархистам".

В 1972 вновь получил тюремный срок — теперь на два года. В мае 1974 г. правительство Бюлента Эджевита освободило Гюнея по амнистии. До третьего ареста в сентябре 1974 г. по весьма сомнительному обвинению в убийстве кинорежиссера выпустил социальную картину "Товарищ" о нравственных искааниях и судьбах турецкой интеллигенции и приступил к съемкам (завершенного

себя в жизни и обреченного на гибель контрабандиста в "Законе границ" Лютфи Омера Акада Гюней впервые был удостоен приза за лучшее исполнение мужской роли. В 1967 (а затем еще раз в 1970) ему был вручен приз «Золотой апельсин» кинофестиваля в Анталье. Гюней стал одним из самых популярных актеров Турции, снимаясь в огромном количестве фильмов.

Тогда же, не оставляя актерскую и писательскую деятельность, И. Гюней обратился к кинорежиссуру и в 1968 основал собственную кинокомпанию «Güney Filmçilik».

Дебютная его игровая лента "Я — Керим" (1967) прошла в целом скромно и незаметно. Однако следующая, "Сейит-хан" (1968) о судьбе человека из народа, отважно защищающего слабых и угнетенных, решенная в родственной итальянскому неореализму стилистике, вызвала одобрительные отклики как со стороны специалистов, так и массовой аудитории. Заметной творческой удачей стала затем навеянная автобиографическими мотивами кинодрама "Некрасивый", показавшая тернистый путь к признанию и славе молодого актера. Между завершением съемок "Некрасивого" в мае 1968 г. и победой на общенациональном кинофестивале в Анталье.

И. Гюней в 1968—1970 гг. был вынужден служить в армии в штрафной роте рядовым, хотя, являясь выпускником лицея, мог рассчитывать на офицерское звание. Демобилизовавшись, кинематографист снова активно включился в работу. В течение 1970-1971 гг. он поставил 9 фильмов, сыграл в 20 картинах других режиссеров, причем к шести из них написал сценарии, получив известность собственными постановками социальной направленности — «Надежда» (Umut, 1970), «Обида» (Aci), «Скорбь» (Agit, 1972) и «Отец» (Baba, 1971).

Осенью 1970 г. на фестивале в Адане лучшим фильмом была признана реалистическая социальная драма "Надежда". В ней автор поведал трагическую судьбу обслуживающего любителей экзотики стамбульского извозчика, который после гибели под колесами автомобиля кормилицы-лошади теряет не только единственный источник существования, но и всякую надежду на будущее. С короткими перерывами вслед за ней вышли затронувшие проблемы человеческой личности в

впоследствии Шерифом Гереном) фильма "Беспокойство", посвященного положению сельских пролетариев, чья жизнь отягчена древним патриархальным обычаем "канлы" ("платой за кровь"). Сняв после освобождения только два фильма «Товарищ» (Arcadas) и «Беспокойство» (Endise, совместно с Ш. Гереном), в 1975 был опять приговорен к длительному заключению — уже на срок 19 лет по обвинению в убийстве, хотя на самом деле виновным являлся его племянник.

Приговор о 19-летнем тюремном заточении не сломил волю художника. В неволе помимо литературных произведений он писал киносценарии и консультировал осуществлявших их постановку друзей-кинематографистов. Пользуясь редкой популярностью среди заключенных, мог продолжать писать и даже руководить съемками из тюрьмы. Так появились многослойные по содержанию и обращенные к актуальным конфликтам и противоречиям современной Турции киноленты "Отпуск" и "Настанет день" (обе — 1975) режиссеров Т. Гюрса и Б. Олгача, Suru ("Стадо", 1978 — главная премия на МКФ в Локарно—81) и Dusman ("Враг", 1979) З. Октена.

После военного переворота 1980 г. возросла опасность физической расправы над Гюнеем. Несмотря на то, что в 1979 он был переведен в тюрьму с более жестокими порядками, Гюней при содействии Ш. Герена осуществлял постановку самой известной (одновременно острого социальной и не лишенной поэтической символики) картины «Дорога» (Yol, 1982, главная премия портвну и приз ФИПРЕССИ на МКФ в Канне), которую монтировал уже сам, бежав в октябре 1981 в Швейцарию и получив политическое убежище во Франции, где смонтировал и озвучил начатую Ш. Гереном картину "Дорога". Горький и в то же время патетический фильм о заключенных, для которых разрешение посетить живущие по разным провинциям семьи обернулось хождением по мукам и глубокой трагедией, удостоился на Канском МКФ 1982 г. "Золотой пальмовой ветви". В основу следующей ленты "Стена" (Le Mur), снятой в 1983 г. во Франции, легли реальные события, имевшие место в одной из турецких тюрем, — восстание доведенных до отчаяния детей-подростков и его беспощадное подавление властями. Это была последняя работа стремившегося в своем много-

гранном творчестве к исторической и социальной объективности художника.

9 сентября 1984 г. на 48-м году жизни он скончался от рака желудка в Париже. Похоронен на кладбище Пер-Лашез.

Фильмография:

Актер: 1970 1960 1950

- 1 Zavallilar (1975)
- 2 Arkadas (1974)
- 3 Sahtekar (1972)
- 4 Agit (1972)
- 5 Namus ve silah (1971)
- 6 Baba (1971)
- 7 Çirkin ve cesur (1971)
- 8 Vurguncular (1971)
- 9 Kaçaklar (1971)
- 10 Yarin son gundur (1971)
- 11 Ibret (1971)

- 58 Hudutlarin kanunu (1966)
- 59 Anasi yigit dogurmus (1966)
- 60 Silahların kanunu (1966)
- 61 Ve silahlara veda (1966)
- 62 Yigit yarali olur (1966)
- 63 Çirkin Kral (1966)
- 64 Tilki Selim (1966)
- 65 At avrat silah (1966)
- 66 Bomba Kemal (1966)
- 67 Kibar haydut (1966)
- 68 Arslanların dönüşü (1966)
- 69 Yedi dagin aslani (1966)
- 70 Сын гор (1965)
- 71 Sayili kabadayilar (1965)
- 72 Kanli bugday (1965)
- 73 Torpido Yilmaz (1965)
- 74 Kasimpasali Recep (1965)
- 75 Yarali kartal (1965)
- 76 Kahreden kursun (1965)
- 77 Kan görevi götürdü (1965)
- 78 Davudo (1965)

- 102 Tatli bela (1961)
 - 103 Dolandiricilar sahi (1961)
 - 104 Tütün zamani (1959)
 - 105 Bu vatanin cocuklari (1958)
 - 106 Alageyik (1958)
- Сценарист** 1980 1970 1960

1950

- 1 Duvar Стена (1983)
- 2 Yol Дорога (1982)
- 3 Душман (1979)
- 4 Sürü Стадо (1979)
- 5 Sürgün (1976)
- 6 Izin (1975)
- 7 Zavallilar (1975)
- 8 Bir gün mutlaka (1975)
- 9 Endise (1974)
- 10 Arkadas (1974)
- 11 Agit (1972)
- 12 Baba (1971)
- 13 Çirkin ve cesur (1971)
- 14 Vurguncular (1971)

- 37 Seytanin oglu (1967)
- 38 Bana kursun islemez (1967)
- 39 Esrefpasali (1966)
- 40 Hudutlarin kanunu (1966)
- 41 Tilki Selim (1966)
- 42 At avrat silah (1966)
- 43 Burçak tarlasi (1966)
- 44 Arslanların dönüsü (1966)
- 45 Yedi dagin aslani (1966)
- 46 Kasimpasali Recep (1965)
- 47 Krallar krali (1965)
- 48 Konyakçı (1965)
- 49 Kasimpasali (1965)
- 50 Koçero (1964)
- 51 Her gün ölmektense (1964)
- 52 Prangasiz mahkumlar (1964)
- 53 Kamali Zeybek (1964)
- 54 Ikisi de cesurdu (1963)
- 55 Ölümeye yalnız gidilir (1962)
- 56 Yaban gülü (1962)
- 57 Karacaoglanin kara sevdasi

- 12 Umutsuzlar (1971)
- 13 Aci (1971)
- 14 Семь неудачников (1970)
- 15 Son kizgin adam (1970)
- 16 Kanimin son damlasina kadar (1970)
- 17 Sevgili muhafizim (1970)
- 18 Zeyno (1970)
- 19 Canli hedef (1970)
- 20 Onu allah affetsin (1970)
- 21 Imzam kanla yazilir (1970)
- 22 Piyade Osman (1970)
- 23 Seytan kayalari (1970)
- 24 Çifte yürekli (1970)
- 25 Umut (1970)
- 26 Голодные волки (1969)
- 27 Belanin yedi türlüsü (1969)
- 28 Kursunların kanunu (1969)
- 29 Bin defa ölürum (1969)
- 30 Kan su gibi akacak (1969)
- 31 Çifte tabancali kabadayi (1969)
- 32 Güney ölüm saçıyor (1969)
- 33 Bir çirkin adam (1969)
- 34 Azrail benim (1968)
- 35 Öldürmek hakkimdir (1968)
- 36 Beyoglu canavari (1968)
- 37 Can pazarı (1968)
- 38 Pire Nuri (1968)
- 39 Seyyit Han (1968)
- 40 Aslan Bey (1968)
- 41 Kardesim benim (1968)
- 42 Kargaci Halil (1968)
- 43 Marmara Hasan (1968)
- 44 Balatli Arif (1967)
- 45 Benim adim Kerim (1967)
- 46 Büyük cellatlar (1967)
- 47 At hirsizi Banus (1967)
- 48 Eskiya celladi (1967)
- 49 Kuduz Recep (1967)
- 50 Ince Cumali (1967)
- 51 Seytanin oglu (1967)
- 52 Bana kursun islemez (1967)
- 53 Kurbanlik katil (1967)
- 54 Kozanoğlu (1967)
- 55 Kizilirmak-Karakoyun (1967)
- 56 Kovboy Ali (1966)
- 57 Esrefpasali (1966)

- 79 Haracima dokunma (1965)
- 80 Krallar krali (1965)
- 81 Ben oldükçe yasaram (1965)
- 82 Konyakçı (1965)
- 83 Beyaz atli adam (1965)
- 84 Tehlikeli adam (1965)
- 85 Sokakta kan vardi (1965)
- 86 Silaha yeminliydim (1965)
- 87 Üçünüze de mihtarim (1965)
- 88 Kasimpasali (1965)
- 89 Gönül kusu (1965)
- 90 Korkusuzlar (1965)
- 91 Zimba gibi delikanli (1964)
- 92 Koçero (1964)
- 93 Her gün ölmektense (1964)
- 94 Mor defter (1964)
- 95 Prangasiz mahkumlar (1964)
- 96 Kocaoglan (1964)
- 97 Halimeden mektup var (1964)
- 98 Kara Sahin (1964)
- 99 Kamali Zeybek (1964)
- 100 On korkusuz adam (1964)
- 101 Ikisi de cesurdu (1963)

- 15 Kaçaklar (1971)
- 16 Ibret (1971)
- 17 Umutsuzlar (1971)
- 18 Aci (1971)
- 19 Семь неудачников (1970)
- 20 Sevgili muhafizim (1970)
- 21 Canli hedef (1970)
- 22 Imzam kanla yazilir (1970)
- 23 Piyade Osman (1970)
- 24 Seytan kayalari (1970)
- 25 Umut (1970)
- 26 Ac kurtlar Голодные волки (1969)
- 27 Belanin yedi türlüsü (1969)
- 28 Bin defa ölürum (1969)
- 29 Bir çirkin adam (1969)
- 30 Azrail benim (1968)
- 31 Pire Nuri (1968)
- 32 Seyyit Han (1968)
- 33 Kardesim benim (1968)
- 34 Kargaci Halil (1968)
- 35 Benim adim Kerim (1967)
- 36 At hirsizi Banus (1967)

- (1959)
- 58 Bu vatanin cocuklari (1958)
 - 59 Alageyik (1958)
- Режиссер** 1980 1970 1960
- 1 Duvar Стена (1983)
 - 2 Yol Дорога (1982)
 - 3 Душман (1979)
 - 4 Zavallilar (1975)
 - 5 Endise (1974)
 - 6 Arkadas (1974)
 - 7 Agit (1972)
 - 8 Baba (1971)
 - 9 Vurguncular (1971)
 - 10 Kaçaklar (1971)
 - 11 Yarin son gundur (1971)
 - 12 Ibret (1971)
 - 13 Umutsuzlar (1971)
 - 14 Aci (1971)
 - 15 Canli hedef (1970)
 - 16 Piyade Osman (1970)
 - 17 Umut (1970)
 - 18 Голодные волки (1969)
 - 19 Bir çirkin adam (1969)
 - 20 Pire Nuri (1968)
 - 21 Seyyit Han (1968)
 - 22 Benim adim Kerim (1967)
 - 23 Bana kursun islemez (1967)
 - 24 At avrat silah (1966)

- Продюсер** 1980 1970 1960
- 1 Дорога (1982)Yol ... сопродюсер
 - 2 Душман (1979)Düsman
 - 3 Стадо (1979)Sürü
 - 4 Izin (1975)
 - 5 Zavallilar (1975)
 - 6 Bir gün mutlaka (1975)
 - 7 Endise (1974)
 - 8 Arkadas (1974)
 - 9 Agit (1972)
 - 10 Vurguncular (1971)
 - 11 Ibret (1971)
 - 12 Umut (1970)
 - 13 Голодные волки (1969)
 - 14 Bir çirkin adam (1969)
 - 15 Pire Nuri (1968)
 - 16 Seyyit Han (1968)

По материалам сайт
kinocenter.rsuh.ru/asguney.htm
подготовил Лятиф Маммад

Amed tepkili: Devlet suç işliyor

Öcalan üzerindeki tecride bir tepki de Amed'deki insan hakları savunucuları ile STK temsilcilerinden geldi: „Tecrit Ankara'nın politikası. Hükümet Öcalan'a yönelik tecride son vermeli“

İHD Diyarbakır Şube Sekreteri Raci Bilici, Türk devleti ile AKP Hükümeti'nin en temel insan hakkı olan görüşme hakkını engelleyerek büyük bir suç işlediğine dikkat çekti. Bilici, „İnsan hakları savunucuları olarak biran önce Hükümetin bundan vazgeçip ve gereken koşulları sağlamaşını istiyoruz“ dedi. „Öcalan Kürtler için sıradan biri değildir. Kürtlerin büyük bir çoğunluğunun kendisini bir lider olarak kabul ettiği, saygı duyduğu ve hürmet ettiği bir kişidir“ diyen Bilici, Hükümet'e şöyle seslendi: „Kürtlerin bu hassasiyeti gözardı edilmemeli. Aksi takdirde çok ağır sonuçlar oluşur. O yüzden geçmişte yaşanan olaylardan da ders alarak bu tecride bir an önce son verilmelidir. Çatışmaların durdurulması ve operasyonların sonlandırılması için de bir an önce diyalogun ve görüşmelerin başlaması gerektiğine inanıyoruz.“

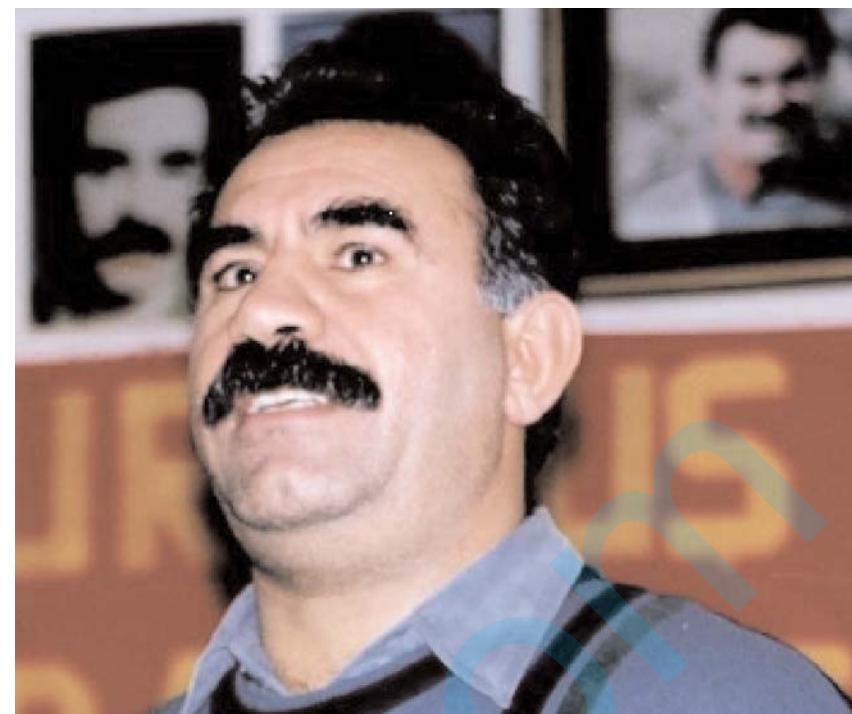
Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Diyarbakır Şube Başkanı İdris Ekmen ise Öcalan'ın Türkiye'nin en önemli sorununun çözümünde anahtar elinde tutan taraflardan birini temsil ettiğini dile getirerek, şunları söyledi: „Kürt halkın en önemli hassasiyetlerinden biri Öcalan'dır. Son dönemlerdeki gösterilerde yurtaşların Öcalan'ın sağılığını, koşulları ve sürece katılımıyla ilgili yaşananları çok ciddi bir şekilde değerlendirdiğini görebiliyoruz. Eğer gerçekten bu ülkede kan, gözyaşı, ölüm istenilmiyorsa yapılması gereken bir şey var. O da; Öcalan üzerindeki tecridin kaldırılmasıdır. İnsanların hassasiyetine dokunulmamalı, sinir uçlarına basılmamalıdır.“

Tabipler Odası Diyarbakır Şube Başkanı Şemsettin Koç da ister kabul edilsin ister kabul edilmesin Öcalan'ın Kürt halkı için önemli bir lider olduğunun altını çizerek, „Daha önce de tecrit olaylarıyla karşılaştık. Daha önceki süreçlerde tecrit derinleştirildiğinde insanlar saçlarını kazıyrak tepkilerini dile getirdi. Bu süreçleri tekrarlamak ve Türkiye'de gergin ve çatışmalı ortamı yaratmak, hiçbir şekilde toplumsal yaşama, ekonomiye katkı sunmaz. Dolayısıyla bu algı üzerinden olaya bakmak lazım. Barış ortamını sağlayacak tüm güçlerin sürece müdahale olması gereklidir“ dedi.

KESK Şubeler Platformu Dönem Sözcüsü Seyfettin Polat ise, şunları söyledi: „İmralı'yla yapılan görüşmeler bize umut vermişti. Son dönemlerde her nedense bu görüşlerin reddedilmesi, savaşın diriltilesi şiddetin tırmandırılması halkın ve bölgenin üzerinde çok farklı reflekslere neden olacaktır. Geçmişte de bu refleksler olmuş bundan sonra da bu tür refleksler olacaktır. Umudumuz barışçıl yöntemlerle bu sorunun çözülmesidir.“

Federal Kürdistan Bölgesi'nde aydın, yazar, gazeteci, sanatçı, parlamentör, siyasi parti ve sivil toplum örgütü temsilcilerinin oluşturduğu Ulusal Sivil Toplum Örgütleri Platformu, İran ve Türkiye'nin saldırılara karşı ilk eylemini BM binasının önünde gerçekleştirdi. Platform, BM'den "saldırıların durdurması için daha aktif rol almasını" talep etti.

İran ve Türkiye'nin Federal Kürdistan Bölgesi'ne yönelik yaptığı saldırılara durdurulması için kurulan Ulusal Sivil Toplum Örgütleri Platformu, Hewler'de Gülan Caddesi'nde biraraya gelerek, Birleşmiş Milletler (BM) binasına kadar protesto yürüyüşü gerçekleştirdi. Saldırıların durmasını talep

Güney Kürdistan Saldırılarına Karşı BM'ye Çağrı Yaptı

Platformdan BM'ye çağrı

BM'yi "daha aktif rol alması" için görevde çağrıran Abdulla, taleplerini şöyle sıraladı: "Birincisi, BM olarak İran ve Türk saldırılının durdurulması için etkin bir rol oynamalısınız. İkincisi, uluslararası kurumlar aracılığı ve dünya devletlerine saldırılar sonucu yerlerinden göç eden insanlarımıza insanı yardım eli uzatılmalısınız. Sorunun barışçıl ve diyalog ile çözülmesi için iyi tutum ve rolünü oynamanızı umutla bekleyeceğiz. Ayrıca bu sorun çözülünceye kadar sivil toplum örgütleri olarak eylemlerimiz devam edecektir."

'Saldırılarda 10 sivil insanımızı kaybettik'

BM binasının önünde platform adına hazırlanan bildiriyi okuyan Niyaz Abdulla, şunları ifade etti: "Sınırlarımızda devam eden Türk ve İran silahlı saldırı ve top atışları kaygı vereci bir duruma gelmiş bulunmaktadır. Sınırlarımızda ki askeri operasyonlar sonucu 10 sivil ve günahsız insanımız yaşamını yitirdi, bir o kadarda yaralanmıştır. Yine binlerce kişide yapılan saldırılar sonucu köylerini terk etmek zorunda kalmıştır."

'Asayiş güçleri sınırları korumalı'

"Yapılan saldırılar sadece insanların yerlerinden göçmesine sebep teşkil etmemiş aynı zamanda onların bağ-bahçe ve hayvanlarına zarar vererek ekonomik anlamda ülkemize ciddi zarar vermiştir" diyen Abdulla, şöyle devam etti: "Silahlı bir gücün başka ülkenin sınırlarına yönelik askeri operasyon uluslararası hukuk ve yasalara göre de suçtur. Nasıl ki 1991 yılında Asayiş Meclisi'nin 688 Yasası gereği nasıl Kürdistan sınırları koruma altına alındı, bugün de aynı şekilde asayiş güçleri sınırlarımızı korumalıdır."

Bu böyle sürmez!

Kürtler, ailesi ve avukatları 45 gündür Kürt Halk Önderi Öcalan'dan haber alamıyor, avukatlar tecrit AİHM'e götüreceklerini açıklarken dünkü görüşme başvurusu da reddedildi.

KCK Önderi Abdullah Öcalan'a yönelik tecrit devam ediyor. Avukatlar dün de İmralı'ya götürülmeli.

Avukatlar, Bursa Cumhuriyet Savcılığı'na ve İmralı F Tipi Yüksek Cezaevi Müdürlüğü'ne 13. kez başvuru yaparak müvekkilleri Öcalan'la görüşmek istediğini bildirdi. Ancak başvuruları bir kez daha reddedildi. Gerekçe olarak da Adalet Bakanlığı'na ait Tuzla gemisinin bozuk olması gösterildi. Öcalan'dan 27 Temmuz'dan beri yani 45 gündür hiç bir haber alınamıyor.

Avukatlar AİHM'e gitdiyor

6 haftadır müvekkilleriyle görüşülmeyen avukatlar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurmayı kararlaştırdı. Dün konuya ilişkin açıklama yapan

avukatlar, tecridin insanlık dışı bir uygulama olduğunu dikkat çekerek, Öcalan'ın dış dünyaya bağıntı kesen uygulamaların demokratik çözüm ve barışa hizmet etmeyen politikaların ürünü olduğunu belirtti. „Hükümet ile devlet, hukuk ve yasaları ihlal ederek, insanlık suçu işliyor“ diyen avukatlar, kasti ve özel tecrit uygulamasını AİHM'e taşıyacaklarını söyledi.

Son görüşte ne demişti?

Öcalan, 27 Temmuz'daki görüşmesinde yaptığı açıklamada, „Beni taşeron olarak kullanıyorlar“ diyerek bundan sonra müzakerelerde rol alması için „sağlık, güvenlik ve özgür hareket etme“ şeklinde üç şart koşmuştu. Öcalan bu şartlar sağlanmadığı takdirde „daha fazla devam etmeyeceğini“ ifade etmişti.

Tecrit Kürtlerin gündeminde

Öcalan'a yönelik tecrit BDP ile Demokratik Toplum Kongresi'nin de gündeminde. Tecrit çeşitli eylemlerle protesto edilirken, BDP konunu hükümet nezdinde gündeme getirmeyi planlıyor. BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, hafta içinde „devletin Öcalan'a yönelik doğru bir yaklaşım göstermesinin PKK ve Kurt halkında anında karşılık bulacağı“ vurguladı ve konuya ilgili Adalet Bakanı Sadullah Ergin ile görüşeceğini açıkladı.

Demokratik Toplum Kongresi (DTK) de BDP'nin 4 Eylül'deki olağan kongresinde tüzüğe aldığı „Demokratik Özerklik“ kararının gerçek hayatı bir karşılığı olması için harekete geçerek, Pazartesi günü (5 Eylül) bir çağrı yaptı. DTK'nın çağrı, özerklik talebinin yanı sıra Öcalan'ın özgürlüğü konusunu da kapsıyor.

DİHA/İSTANBUL

Savaş bölgelerinden izlenimler

Iran'ın vurduğu köylere gittiğimde tam bir savaş manzarası vardı. Terk edilmiş evler, boşaltılmış köyler, panik içinde bölgeyi terk eden insanlar... Bu görüntü bir dönem Sırbistan ve Bosna-Hersek savaşındaki görüntüleri hatırlatıyordu.

Geçtiğimiz günlerde İran Derav, Jarya, Kolita, Litan ve Berkim köylerini bombaladı. İran'ın 12 köyü bombaladığı haberini aldıktan sonra bölgeyi dolaştığında, gördüğüm manzara tam bir savaş haliydi. Yol kenarındaki su tankerleri, elektrik direkleri, duvarlarında delikler açılmış, terk edilmiş evler, boşaltılmış köyler, insanlar yerlerini yurtlarını terk edip can havliyle yollara düşmüştür.

Görüntü, Sırbistan ve Bosna Hersek savaşındaki aynıydı. Saddam'dan, İran'dan ve Türk ordusundan aynı acıları gördüklerini söyleyen köylüler, başta Güney Kürdistan Hükümeti'ne tepki gösterirken, bombardımanda bulunan İran ve Türk ordularına ise beddua ederek, "Onlar bizi vursun biz de inadına yıkılan ev ve köylerimizi tekrardan yapacağız" mesajını veriyorlar.

Beş çocuk annesi yaşamını yitirdi

Akşam saatlerinde İran'ın Hewle'in Sideka İlçesi'ne bağlı Şêx Zade Vadisi'nde bulunan toplam 12 köyün İran topçu baryaları tarafından vuruldu. Litan Köyü'nde Hêmin Sidîk isimli 32 yaşında ve beş çocuk annesi bir kadın yaşamını yitirdi. Sinîne Yaylası'nda ise hayvanlarını otlatan çoban Serheng Mecid ve Mikail Kadir isimli çobanların hayvanlarının çoğu telef olurken kendi-lerinin de ağır yaralandı. O gece telefonla ulaşabildiğim kadar bilgi edinmeye çalıştım. Edindiğim bilgiler oradaki köylerin durumlarının vahim olduğunu gösterdi. Sideka asayıne yakın olan bir arkadaşımı arayarak, oradaki köyleri ziyaret etmek istedigimi söyledi. Arkadaşım, "Şu an orası tehlikeli, çünkü hala vuruyorlar" dedi. Israr edince kabul etti ve ertesi gün hazırlığımı yaparak yola koyuldum.

Arkadaşım asayıse yakın olduğu için askeri kontrol noktalarında sorun yaşamadık. O alanlara kimseyi bırakmıyoruz sadece o köylerde yaşayanlar gidebiliyor. Diyana'yı geçip Sideka yoluna girdiğimde başka bir alana girdiğinizi hemen fark ediyorsunuz, her şeyi ile bir savaş bölgelerine girdiğinizi hissediyorsunuz. Bu hissi size hem insanların yüzündeki korku ve kaygılarından, hem de gelen ara-

baların biran önce alandan çıkmak için aceleci tavırlarından yaşıyor-sunuz.

Geçtiğimiz askeri kontrol noktalarında Sideka'ya doğru giden tüm araçların uyarıldığını fark ettim. Gidenlere, "Top atışları var, köylere ve yerleşim birimlerine atıyorlar. Nereye vuracakları belirsizdir. Şayet gidişiniz çok zaruri değilse gitmeyin" diyerek uyarıda bulunuyorlardı.

Bir Saddam, bir Türkiye, bir İran Biraz daha ilerlediğimde, yol kenarlarında eşyalarını yiğmiş çoluk-çocuklarıyla, hayvanlarıyla bekleyen aileleri gördük. İnip köylülerle yaptığımız sohbette, dün akşamdan beri İran'ın topçuları tarafından vurulan köylerden göç edip arazide kalan birçok köylünün olduğunu söylediler.

Öfkeliydiler, sohbetimize katılan yaşlı bir kadın, "Hükümetimiz bizi ön saflara koyuyor, kendileri de gölgemizde yaşıyorlar. Nerede bu hükümet ve yetkilileri" diye sorarak, çocuklarına dün akşamdan bu yana bir lokma yemek yediremediğini söylüyor.

Yaşlı kadının, tüm eşyaları, bahçesi, hayvanları köyde kalmış, canlarını zor kurtardıklarını belirterek, "Sadece bu sene 7 sefer

köyümüz terk etmek zorunda kaldım. Halimiz böyle mi devam edecek" diye isyan ediyor.

"Biz kendimizi gördük göreli bu haldeyiz bir Saddam, bir Türkiye, bir İran. Bunlardan ne zaman kurtulacağız" diyerek durumu özetliyor, evin yaşlı üyesi.

'Hükümetin çözümü yok'

Yolumuza devam ettiğimizde suyun kenarına eşyalarını yeni indirmiş birkaç aile daha gördük. Oraya da gitmek istedim ama yanındaki dostum, "Köylere gidelim" dedi. Biraz ilerlediğimde yaşlı bir adam yaklaşık yirmi-otuz ineği

önüne koymuş, koştura koştura onları alandan çıkarmaya çalışıyordu. Arabayı durdurarak, adama sohbet etmeye çalıştım. İran tarafında vurulan Giseka Köyü'nden geliyormuş. Bombardımandan ancak ineklerini kurtarılmış, diğer tüm mal varlığı köyde kalmış. Kendisine, "Güney Kürdistan hükümetinin sizin için yapacağı bir şeyler yok mu" diye soruyorum. Öfkelenerek, "Hükümet benim için ne yapacak? Bu sene içerisinde beşinci defadır köyüm İran ve Türk devletleri tarafından vuruluyor. Şimdiye kadar tek bir defa köyümüze bile gelmemiştir, halimizi sormamışlar. Şimdi bu hükümetin bu saatten sonra bizim için çözüm bulacağını mı sanıyorsunuz? Bize ancak Allah yardım eder. İran ve Türk devletinin Allah belalarını versin. Onlar bizi vursun biz de inadına yıkılan ev ve köylerimizi tekrardan yapacağız" diyor.

Yoğun göç var

İllerledikçe, yol boyunca çok sayıda göç etmiş aile gördük. Daha sonra Şêx Zade Vadisi'nin en büyük köyü olan Jilé'ye geldiğimde yaklaşık 3 bin insanın mezarlıkta ve yol kenarında beklediğini gördük. Ne olduğunu sorduğumuzda, dün Litan Köyü'nde top atışları sonucu şehit

düşen Hêmin Sidîk'in cenazesinin beklediğini öğrendik. Cenazeyi bekleyen insanlarda panik havası vardı. Çünkü beş dakika uzaklıktaki Litan Köyü hala vuruluyordu ve top sesleri tüm vadide yankılıyordu.

Köylüler, "Halimiz böyle işte, kadın ve çocukların geceleri uyamıyor. Yolda bir araba sesi geldiğinde çocuklar ya uçak ya da top geldi diyorlar. Ne rahat bir yemek, ne rahat bir uykuya var. Hatta bir gölgede otururken bile kulaklarımıza yukarıdan gelecek bir sesse kilitleniyor. Ya uçak ya da top gelebilir diye. Şimdi bu yaşam mı" diye soruyorlar. Kürt hükümetine

seslenen köylüler, "Gelin bir saat burada yaşayın ki derdimizi anlayabilseyiz" diyorlar.

Cenaze sırasında jetlerin geçiği

Cenaze geldiğinde tam bir infial durumu yaşanıyor. Kadınlar, erkekler ve çocukların ağlama sesleri birbirlerine karışıyor. Kimi kadınlar ve şehit düşen kadının babası kendinden geçerek bayılıyor. Cenaze geldiğinde o ana kadar insanların yüzündeki kaygı ve umutsuzluk yeri ni öfke ve kine bırakıyor. Artık kimse o an atılan top seslerini duymuyor. Öfke ve acı o kadar büyütü ki, o esnada gelen Türk savaş uçakları da bu durum üzerinde etki yaratamamıştı.

Daha sonra ise bombalandıkları için boşaltılan Derav, Jarya, Kolita, Litan ve Berkim köylerine gittik. Oradaki halk bize, "Gitmeyin, şuan bile bombalıyorlar" demelerine rağmen, gittik. İlk ulaşmış olduğumuz köy Litan'dı. Orada gerçekten virane olmuş bir köy gördük. Çamları kırılmış, duvarları çatlamış ve kimi evlerin de direk isabet aldığıını gördük. Yine kimi evlerin kapıları bile kapatılmadığını ve hayvanların dışında olduğunu gördük. Daha önceki köyden ölen kadının burada vurulduğunu öğrendiğimiz için bu yeri tarif alarak geldik. Kadın evinden 15 metre ilerde kaçarken vurulmuş. Top bir metre arkasında düşmüş, parça direk kafasına isabet ettiği için yere yığılmış, yerde kadın terliği, tülbendi ve tülrende yapışmış saç ve kafa derisinin olduğunu fark etti. Düşüğü yerde kan izleri bırakmıştı. Bu görüntü karşısında vücudum ürperdi. Kadından geriye ise beş çocuk kalmış...

Her haliyle bir savaş

Ardından diğer köylere doğru yol aldık. Hemen hemen hepsinde aynı manzara ile karşılaştık. Bu arada hala top atışları yapılmıyordu. Yol kenarındaki su tankerleri, elektrik direkleri ve hemen hemen tüm evlerin duvarlarında delik ya da parça izlerine rastlamak mümkündü. Bu görüntü bir dönem Sırbistan ve Bosna-Hersek savaşındaki görüntülerini hatırlatıyordu. Bugün gördüklerim savaşın devam ettiğini; terk edilmiş, açık kapı ve penceleriyle, harabeye dönmiş evler, sahipsiz kalan hindi, kaz, tavuk, eşek, inek, koyun ve keçileriyle, dumanı tütmemiş ocaklılardı. Ve aralıksız devam eden bombardıman sesleri...

YUSUF ZİYAD - ANF/SIDEKA

Израиль намерен помочь РПК и армянам против Турции?

Воинственный министр иностранных дел Израиля планирует ряд мер в качестве ответных мер против турецких требований извинений, в том числе военную помощь террористической Рабочей партии Курдистана, говорится в сообщениях новостей за пятницу.

Другие меры, предполагают сотрудничество с армянским лобби в США в его усилиях добиться признания армянских претензий, что 1,5 миллиона армян стали жертвами кампании геноцида в конце Османской империи во время Первой мировой войны, годы и в издании предупреждения, призывающего всех военных ветеранов Израиля воздержаться от поездок в Турцию, Согласно сообщению в (газете) "Едиот Ахранот", израильтян также призовут отказаться от интернет-связей в Турции.

Планируемые меры по-видимому решены на совещании с участием высокопоставленных представителей израильского Министерства иностранных дел в четверг, говорится в сообщении. Это совещание было проведено в рамках подготовки к встрече в субботу, в которой примут участие министр иностранных дел Авигдор Либерман, резко критикующий усилия восстановления отношения с Турцией после того, Анкара объявила набор санкций против Израиля за отказ извиниться за убийство восьми турок и одного американца при попытке прорвать блокаду Газы 31 мая 2010 года.

Либерман утверждает, что израильские усилия должны быть направлены на способы реакции на санкции Турции, а не на выработку извинений за инцидент 2010 года, потому что Турция заинтересована не в извинениях, но использование спора с Израилем, с тем чтобы повысить свой региональный престиж.

По сообщениям, на встрече у субботу будет сделан акцент на способы реагирования в отношении Турции.

Турецкое правительство объявилено в прошлую пятницу, что оно понижает уровень дипломатических отношений с Израилем и приостанавливает военные соглашения. Оно также пообещало принять меры по обеспечению свободы судоходства в восточной части Средиземного моря, где в 2010 году произошел инцидент, не вдаваясь в подробности. Премьер-министр Турции Реджеп Тайип Эрдоган заявил в четверг, что турецкие военные корабли будут сопровождать конвои в сектор Газа, чтобы предотвратить повторение израильского рейда в прошлом году.

Либерман сказал "Едиот Ахранот", что у них запланированы встречи с лидерами РПК в Европе для того, чтобы найти пути к сотрудничеству с ними "во всех областях, в которых это возможно". На этих встречах, РПК лидеры могут просить у Израиля военную помощь в форме обучения и поставки оружия, говорится в сообщении.

Либерман также выступил за активное израильское участие в планировании усилий по всему миру в отношении "нарушения прав человека" в обращении с меньшинствами в Турции.

"Мы заставим Эрдогана заплатить достаточно дорого, чтобы он понял, что гадости в отношении Израиля не окупается. Для Турции лучше относиться к нам с уважением и вести себя порядочно", заявил Либерман.

Независимо от угроз Либермана, остается вопрос о том, насколько они могут быть реализованы. Турецкие требования извинений раскололи израильское правительство на ястребов, таких как Либерман, и их противников, настаивающих на необходимости найти способ восстановить связи, потому что Турция является союзником, имеющим критически важное значение для Израиля.

В четверг министр обороны Израиля Эхуд Барак заявил, что Израиль и Турция в конце концов наладят отношения, и не являются врагами.

kurdistan.ru

США и Иран: противостояние в Ираке

За последнюю неделю в Вашингтоне велись множество дискуссий на тему числа войск, которые США должны оставить в Ираке после запланированного на 2011 год ухода из страны. Это решение открыто связано с вопросом сдерживания Ирана, однако на настоящий момент в этом раскладе Штаты пока находятся не в самом выигрышном положении.

Новость, которая привлекла наибольшее внимание за последние дни - это утечка в the New York Times о том, что министр обороны Леон Панетта выступает за сохранение в Ираке контингента численностью от 3 до 4 тысяч военнослужащих. Это вызвало множество споров и привело к ряду опровержений со стороны чиновников Белого дома - США стараются избежать выглядеть так, как будто они просто прогибаются под давлением Ирана и соглашаются на очень ограниченное военное присутствие в регионе Персидского залива.

Размер, роль и расположение будущего американского военного контингента в Ираке имеет большое значение как для Вашингтона, так и для Тегерана. У Штатов есть стратегические интересы в сохранении в Ираке как минимум 10 тысяч военнослужащих. Это бы служило значительной, и во многом символической

блокирующей силой против Ирана, которая будет сконфигурирована таким образом, чтобы быть способной стремительно реагировать на потенциальные акты иранской агрессии.

Однако, Иран делает все возможное, чтобы очистить свой западный фланг, и предпочел бы, чтобы американское присутствие в Ираке было гораздо меньше, что-то вроде порядка трех тысяч человек - такие силы будут крайне уязвимы перед лицом поддерживаемых персами боевиков. Это будет усиливать влияние иранского рычага над Вашингтоном в Ираке.

По этой причине в ходе последних недель и месяцев Иран потратил большое количество ресурсов в попытке отговорить различные иракские фракции одобрить масштабное американское военное присутствие в стране.

Курды, например, очень заинтересованы в этом, если США решат злоупотребить гостеприимностью.

Америке грозят сложные времена по мере того, как она будет пытаться достичь своей стратегической цели в Ираке. Однако Вашингтон при этом имеет варианты. США всегда могут

назвать цифру в, скажем, 3-4 тысячи военных и изображать смиренное в неофициальных переговорах с Ираном. Однако точное число американских сил и, что более важно, тип остающихся войск, могут быть намеренно неоднозначными на практике.

Кроме того, США смогут поддерживать в Ираке силу, адекватную природе иранской угрозы. Под этим я имею ввиду, что Иран скорее будет полагаться на неконвенциональные средства с целью достичь своих целей в Ираке, и чтобы отражать этот вызов Штатам понадобится иметь крупные силы по проведению секретных и специальных операций.

На настоящий момент Америка, по сути, ведет переговоры о пребывании в режиме ожидания в Ираке. В долгосрочной перспективе, однако, Иран может оказаться не в таком удобном положении, в каком он пребывает сейчас, в особенности с учетом подъема в регионе Турции и возможного падения сирийского режима, дружественного интересам Тегерана. Поэтому, хотя США сейчас не в очень выгодном положении в отношении Ирана по переговорам о своих позициях в Ираке, любые планы о будущем американском военном контингенте в Ираке могут создать больше опций для США в будущем.

Представитель МИД Турции проведет в Багдаде и Эрбите переговоры по вопросу РПК

Заместитель министра иностранных дел Турции, Феридун Синирлиоглу в ближайшее время намерен посетить Ирак и Курдистанский регион.

Об этом заявил на своей пресс-конференции пресс-секретарь МИД Турции Сельчук Унал. По его словам, Синирлиоглу намерен обсудить с должностными лицами в Багдаде и Эрбите двусторонние отношения и наличие элементов РПК в Курдистане.

Также, по данным курдских источников, в ближайшее время заместитель председателя ДПК Нечирван Барзани намерен посетить Анкару, тогда как президент Курдистана Масуд Барзани - Тегеран, где они проведут переговоры по вопросу присутствия в Курдистанском регионе курдских повстанческих группировок и мер по борьбе против них, применяемых Турцией и Ираном. Также КРГ намерено вступить в перего-

воры с представителями РПК в Кандиле. Курдские СМИ также сообщают, что Джалал Талабани и Масуд Барзани предпринимают огромные усилия чтобы предотвратить возможную сухопутную операцию Ирана и Турции на территории иракского Курдистана.

В мире двойных стандартов в Турции очередной раз пытаются "по-турецки" решать курдский вопрос...

С победой в Чалдыранской битве 1514 г., когда турецко-курдский союз взял верх над коалицией персидско-курдской, и, достигнув ценой курдской крови победы над Сефевидским Ираном, турки начали затягивать антикурдской гайки и с тех пор не прекращаются чреда курдских восстаний.

Современное тридцатипятилетнее самое крупное и кровопролитное курдское восстание под руководством РПК, образование в результате американского вторжения оstromка курдской свободы в Ираке, создание мощной курдской СМИ (около 30 спутниковых телеканалов, десятка радиостанций, всемирная паутина, газеты и журналы), по всему миру набиравшая политическую и экономическую мощь и объединенная глубоко матированной национальной идеей курдская диаспора — все это курдскую реалию сорокамиллионного народа и курдский вопрос сделали объектом международной политики.

И сегодня реалии курдского вопроса ставить в повестку мировой политики риторический вопрос «Что делать?».

Но, в мире у каждой страны — свои взгля-

ды на актуальные проблемы международной политики исходя из собственных интересов. И в этом отношение к курдам не исключение. Известный турецкий правозащитник Исмаили Бешичи как то воскликнул «Курдистан больше, чем колония!». Потому что, кроме разделивших ее стран, Курдистан является колонией и для ведущих стран мира сего. А автономные и древние жители в лице курдов стали заложниками из-за геостратегического положения, огромные запасы нефти и водных ресурсов Курдистана.

Иначе чем объяснить, что вслед за «оранжевым» революциями наступает череда «арабской весны» и рушатся «антинародные режимы», а борьба курдов по принципу трех обезьян (не вижу, не слышу, молчу), не заметен ни с одного «Белого Дома»... В случае с Ливией и Каддафи без всякой щепетильности США и «Запад» с молчаливого согласия России «работают» деловито и откровенно (работа французских спецслужб, поставки оружия повстанцам, «зона запрета полётов» и дальнейшая бомбардировка силами стран НАТО). Башар Асаду уже поставлен ultimatum: «Уходи, иначе...». А почему этот механизм по отношению к колонизаторам Курдистана и угнетателям курдского народа не срабатывает?

Вот почему Курдистан с ее 40 миллионным населением — мировая колония. А что делают в колониях? Правильно, восстают, борются за свое национальное освобождение. Но, классические учебники почему-то воспеваю антиколониальные восстания, борьбу курдского народа за свою свободу считают «террористической»... И те же страны демократии в лице США и Европы курдское движение включили в список террористических организаций.

И, несмотря на это, курды не сдаются и по-прежнему в который раз убеждаются правоте курдской поговорки «У курдов кроме их гор нет друзей...».

Политическое руководство РПК на своем очередном заседании, которое проходило с 8 по 15 сентября 2002 г., обсудив политическое положение в Турции, северной (турецкой) и южной (иракской) частях Курдистана и во всем регионе, принял важные решения.

Было отмечено, что в случае вторжения Турции в Южный Курдистан и разворачивания войны против Народных сил самообороны, боевые действия, выйдя за пределы Южного Курдистана, будут переноситься на всю территорию Турции. В связи с этим среди принятых постановлений самым важным является решение о создании Районов самообороны «Мидия». Целью их создания является то, чтобы в случае начала вторжения предотвратить превращение этих зон в объекты нападения.

В заявлении РПК говорилось, что, «если в Районы самообороны будут предприняты попытки вторжения военных формирований

Турецкие Бомбы Курдам В Честь Мусульманского Праздника «Рамазан»...

Турцы или других государств, то им будет оказано сопротивление. Чтобы не допустить превращения в мишень Народные силы самообороны, которые, вероятнее всего, и изберут объектом нанесения ударов, и, считая их оборону исторической необходимостью, был принят ряд решений. Среди них важнейшим является объявление о создании Районов самообороны «Мидия». Если сегодня или в будущем будут нанесены удары по этим районам самообороны, то на них объединенные Силы самообороны в состоянии дать достойный отпор и до конца защищать свои позиции. Не только в Курдистане, но и во всем регионе эти Районы и Народные силы самообороны являются оплотом свободы и демократии. Вторжение туда будет расценываться как агрессия против свободы и демократии нашего народа. Объявленные настоящим заявлением Районы самообороны «Мидия», включая и Южный Курдистан, являются демократическим сектором курдского народа. Курды и народы всего региона продолжают черпать силу демократизации именно из этого сектора».

Территория Района самообороны «Мидия» охватывает

Эта территория, подконтрольная РПК, охватывает более 60 тысяч кв.км. Это два раза больше, чем территории Армении и Израиля, больше территории Голландии и 24 раза — территории Люксембурга.

Спустя почти 9 лет, ирано-турецкие атаки и бомбардировки лета 2011 года, выявили, насколько реалистичны оценки текущей военно-политической ситуации руководством РПК, которые во время предвидели и предприняли меры самозащиты и самообороны. В востоке есть мудрая поговорка: «Сколько халва, халва не говори, во рту спасе не станет!». И во всем мире и в странах разделенных Курдистан (Ирак, Иран, Сирия и Турция) слово «демократия» стала как инструмент отмычки открывания дверей для вора. Такая пресловутая демократия, явно и скрыто поддерживаемая на региональном и мировом уровне, только инструмент давления для курдов по принципу: «Самый лучший курд — это мертвый курд!».

Последние сто лет курдов резали и убивали в Иране и Османской Турции. С разделом Курдистана еще на две части добросовестно процессу систематического уничтожения курдов подключились еще два мясника — Ирак и Сирия...

Деньги есть, теперь можно бомбить... И бомбят...

При этом приводится пример Шри-Ланки: почему там власти покончили с тамильским сепаратизмом а мы не можем?

Одной из самых крупных террористических операций была атака Анурадхапуры 14 мая 1985 года, когда «тигры» ворвались на автобусе в город, расстреляли мирных граждан на автобусном вокзале, расстреляли прихожан храма дерева Махабодхи и служителей парка, всего было убито 146 человек мирного населения. 25 января 1998 года четверо боевиков ворвались на грузовике, начиненном взрывчаткой, на территорию Храма Зуба Будды в Канди, главной буддийской святыни страны. Во время атаки было убито 7 человек и ранено 25. В течение почти 20 лет, до января-февраля 2009 г., «Тигры» контролировали почти все территории северного и восточного побережья Шри-Ланки. У них были свои КПП на неофициальной демаркационной линии с территорией официальной власти, которые существовали почти легально. Кроме Шри-Ланка еще 31 государство причисляют ТОТИ к террористическим организациям.

25 января 2009 года после ожесточенного сражения войска Шри-Ланки взяли последний опорный пункт ТОТИ — город Муллапиттиву. Некоторые боевики укрылись в близлежащих джунглях. 17 мая 2009 года ТОТИ официально

признали свое поражение в гражданской войне и объявили о прекращении огня. 18 мая 2009 года 50-тысячная группировка правительства войск Шри-Ланки закончила последнюю операцию в гражданской войне. На севере страны, на полуострове Джанфа, после взятия Муллапиттиву были окружены и ликвидированы основные силы тамильских сепаратистов, а бессменный лидер ТОТИ Велупиллаи Прабхакаран был убит при попытке вырваться из окружения.

Турецкие «спецы» исходят из того, что РПК, созданный в 1978 г. на три года позже организации «Тигры освобождения Тамил-Илама» (1976), начал боевые действия против турецкого государства 15 августа 1984 г., позже ТОТИ на 1 год (с. 1983 г.), и как организация Тамил, Турцией, США и Европейскими странами включен в список террористических организаций. Если 50 тысячная армия Шри-Ланки справилась с сепаратистами, то Турция с ее миллиардной армей, экономическими ресурсами, и как член блока НАТО тем более покончить с курдским сепаратизмом. Когда президент Турции пару лет тому назад о планах по разрешению в Турции курдского вопроса, когда говорил «Будут хорошие вещи...», наверно это имел в виду. Но, при этом турки упускают несколько существенных моментов из виду:

1. Курды в отличие пришлых турок-колонизаторов, автохтоны и хозяева этих земель.

2. Территория Северной (турецкой части) Курдистана превышает 250 тысяч км² (4 раза больше Шри-Ланки), а население Турецкого Курдистана — более 25 миллионов (больше 6 раз тамил), а общее количество курдов — более 40 миллионов (10 раз больше тамил).

3. Задержание Абдуллы Оджалана, лидера РПК, вопреки ожиданиям врагов не только ослабила курдское движение, наоборот, подняла ее на более высокий организа-

ции

8. Курды имеют многомиллионную мощную курдскую диаспору по всему миру, которая в динамике крепнет экономически и политически.

9.

10. Хотя бы и по вышесказаным причинам вряд ли в Турции смогут решить курдский вопрос силой.

Но, эти голоса разума заглушены в ходе турецкого националь-шовинизма...

Победные реляции турецкого Генштаба в унисон воспеваются турецкими СМИ: С 17 по 22 августа турецкая авиация бомбила с воздуха 102 целей, а артиллерия нанесла по 349 наземным целям удары в Metina, Zap, Avaşin, Vasyan, Hakkırı, Kandil и Gare... В общей сложности нанесли удар по 451 наземным целям, уничтожено около 100 и ранено около 80 террористов...

Турецким военным для оправдания пошатнувшего авторитета армии на глазах населения нужны эффективные фотоснимки объективного контроля... Чем зрелище, тем убедительнее... Как в американских фильмах-боевиках в стиле экшн... Но, пещеры своим выходом не смотрят вверх, как печная труба... Они спрятаны глубоко подземлей в недоступных склонах гор и скал... Ущелье на большой скорости не успеет бомбить и сверхзвуковой скорости истребителя все это снимать... Остается доступные объекты: населенные пункты, палатки кочевников высоко в горах, движущийся транспорт... Тем более там кроме курдов, больше никто на этих местах не живет. А мертвый курд...

И турецкая СМИ воспеваются героизм турецких летчиков и артиллеристов за их героизм.

А что за кадром, это их не волнует... То, что за все время бомбежек погибли всего 3 курдских повстанцев и то по причине того, что поспешили спасти жителей деревень из-под завалов и оказать помощь пострадавшим, отвести их в безопасное место...

В районе Kortek Кандила на дороге Ranya в северо-западной части провинции Сулеймания в воскресенье 21 августа турецкие самолеты выбрали целью... гражданский автомобиль и убили при этом 7 «террористов»...

В результате, сброшенная с воздуха бомба попала в автомобиль, в котором ехала семья, спасавшаяся от обстрелов. Семь мирных граждан и все из одной семьи: в том числе мужчина, его жена и пятеро детей в районе Кортек деревни Полле горы Кандиль.

Вот имена погибших:

- 1.Усейн Мустафа Асан (отец),
- 2.Мер Хаджи Мам Резан (мать),
- 3.Резан Усейн Мустафа (34 года),
- 4.Зана Усейн Мустафа (11 лет),
- 5.Оскар Узэр Асан (10 лет),
- 6.Суния Шемала Асан (4 года),
- 7.Солин Шемаль Асан (6 месяцев),

По свидетельству старосты села Крискан (район Сангасар) Исмаила Абдуллы, турецких истребителя нанесли ракетный удар по гражданскому автомобилю недалеко от деревни, убив всех шестерых пассажиров на месте. Мишень была поражена настолько серьезно, что тела не могут быть опознаны. Даже невозможно понять, какой тип автомобиля это был.

26 августа МИД Турции выступил с заявлением, в котором отрицал гибель в Иракском Курдистане семьи из 7 членов в результате турецкого авиаудара. Согласно заявлению, в ходе налетов турецкой авиации на базы РПК не погибло ни одно гражданское лицо. Изображения погибшей семьи, распространявшиеся в интернете, при этом названы «сфабрикованными»...

И турецкие бомбардировки курдов все еще продолжаются...

Ну, что же...

Премьер Министр Турции Тайеб Эрдоган сделал отличный подарок к праздничному столу тюркского народа в честь окончания священного мусульманского праздника «Рамазан»...

Нам остается только сказать: приятного аппетита, «славный» тюркский народ!

Особенно премьер министру Турции господину Т. Эрдогану...

По горячим следам турецкого государственного терроризма:

Лятиф Маммад,
www.kurdist.ru

Дорогой читатель! Верные установившимся традициям нашего журнала, мы продолжаем опубликовать архивные материалы, представляющие наибольшую ценность для истории курдского народа. В этом плане сведения, содержащиеся в страницах газеты «Заря Востока», которая выходила в г. Тбилиси в Грузии с 1922 г., также ценные. Когда читаешь материалы больше полувековой давности, с удивлением обнаруживаешь, что те проблемы, которые поднимались на страницах этой газеты — вопросы национального самоопределения, образования и свободы печати на родном языке, борьба курдского народа на национальное освобождение, интриги ведущих государств мира вокруг Курдистана и многое другое, — и по сей день не потеряли свою актуальность. Данные материалы содействуют лучше понять происходящие в Курдистане и в курдском обществе, события. К сожалению, редакция располагает сведениями не со всех номеров газет о курдах. В нашем распоряжении только №№ 62 — 184 (9066) (с 1 сентября 1922 г. по 5 августа 1924 г.).

На редакционном совете принято решение опубликовать данные статьи с

школах учится 1065 детей. Вместе с тем организовано 8 школ по ликвидации неграмотности. В Кубатлах имеется детский приют, ныне переведенных в Шушу.

Пастбища Курдистана известны во всем Карабахе. Среди минеральных источников Курдистана особой известности пользуются «Исти-Су».

Карэм. «ЗВ». № 9 (483), 22 января 1924 г.

... была бы весьма необходимо приспособить принятую в Азербайджане новую латинскую азбуку к курдским диалектам, что не представляет никаких затруднений.

«ЗВ». № 540, 2 апреля 1924 г.

Курды разделяются на секты и племена:

- 1) курды - езиды
- 2) курды – халта1.

К секте халта относятся следующие племена: авдои, джалали, джамалдини, геломи, а к секте езиды — зилли, они же силки, гасни, зукри и акомеи.

В Армении курдов имеется около 15.000 чел. ...

Из сознательных курдянок я знаю Ниюре Полат-бек (в Закрайкоме).

Шамиловым

Езиды в Армении живут в Эчмиадзине и Ленинаканском уезде... более 15 тысяч человек. 1% грамотных. Сейчас ЦК КПА организовывает в селениях 13 ячеек комсомола... На местах организовывается также 4 комячеки, а в Эривани — агита-

Лачин строится новый город... часть домов уже совершенно достроена и оборудована. Туда перебрались из холодных бараков высшие органы Курдистана. Школа построена в центре города. Занятие в ней начнется осенью.

«ЗВ». № 872, 12 мая 1925 г.

Заря Востока О Курдах Закавказья

незначительными сокращениями отдельно о курдах Закавказья и отдельно о зарубежных курдах и их исторической родине — Курдистане.

Постановлением Аз.ЦИК образован самостоятельный Курдистанский уезд, самый большой из уездов Азербайджана. В уезд вошел целиком Кубатлинский, вся западная часть Джеванширского (собственно Курдистан) и вся западная часть бывшего Шушинского уезда, местности бывшего Карагинского уезда (а именно юго-западный угол с курдским населением).

Согласно азербайджанской сельскохозяйственной переписи в 1921 г. в местности, ныне вошедших в территорию Курдистанского уезда, курдского населения было до 30 тыс. душ обоего пола. Кроме Курдистанского уезда курды в количестве одной тысячи душ обоего пола проживают в Агдамском уезде.

Курды храбры, свободолюбивы, гостеприимны, целомудренны, до известной степени честны, страстные приверженцы кровной мести.

Более или менее общей чертой курдов является любовь к семье. Положение женщин более свободно, вообще в регионе: она ходит без чадры и разговаривает с мужчинами свободнее. Центром Курдистана является село Абделар.

В. Рюмин. «ЗВ». № 281 (446), 6 декабря 1923 г.

Очерки нашего края. Курдистан.

Как и все курдские племена вообще, население Курдистана управлялось своими родовыми старшинами, называемыми здесь султанами. Таким образом, ханы Карабахские являлись номинальными наместниками Курдистана.

Живут курды в землянках, где ютились их отцы и деды.

Простая одежда,держанность в еде и питье, храбрость — отличительные черты курдского племени.

Курдистан разделен на четыре района с участковыми исполнительными комитетами во главе. В уезде пока действует один народный суд ... в селении Абдалар.

Население Курдистана поголовно неграмотны. В 27-ми функциональных

Часть курдов-езидов, живущих в Эриване и Карсе, в 1917 и 1918 гг. во время наступления турок и национальной резни сбежала: одни в Армению, другие — в Тифлисскую губернию и разбрелись по Кахетии и Ахалкалакскому уезду, а часть попала в Батум. Многие из них осели в Тифлисе (2000 чел.).

Араб Шамилов. «ЗВ». № 553, 17 апреля 1924 г.

... положение учащийся молодежи самое тяжелое. Все они ободраны, голые и босые, нет ни учебников, ни пособий. Народ обещал когда-то побеспокоиться об этом, но к сожалению, до сего времени ничего не сделал.

Множество учеников голодает, так как среди населения наблюдается бедственное положение.

«ЗВ». № 555, 19 апреля 1924 г.

... в клубе им. Чодришвили по Плехановскому пр. состоялось собрание езидов-курдов. ... присутствовал 300 чел. Выступали тт. Шамилов Араб, Лазо и Тепаладзе.

«ЗВ». № 557, 22 апреля 1924 г.

Курдистанский уезд. ... голод и нужда заставили многих крестьян покинуть свои родные селения... число голодающих достигает 20.000. Уездный исполком поддерживает нуждающихся: раздано голодающим 30.487 аршин бязи и мануфактуры, 450 шинелей, пшеницы — 5.603 пудов, ячменя — 5.115 пудов.

В уезде посевная площадь достигает до 16.000 десятин.

В Пусынском участке происходит падеж скота.

«ЗВ». № 560, 25 апреля 1924 г.

В седьмом участке Ленинаканского уезда, в селении Гаджихали, состоялся собрание езидов, на котором присутствовали из 13-ти селений.

Предучиспольком тов Межлумян: «...трудовой народ езиды, но по сравнению с другими национальностями Закавказья, в культурном отношении является самым отсталым...».

«ЗВ». № 602, 14 июня 1924 г.

Из беседы с инструктором ЦК КПА А.

ционно-пропагандистские курсы на 25 мест, по окончании которых курсанты будут разосланы на места для работы в сельских советах, комитетах крестьянской взаимопомощи и т.д. Предполагается организация школ для ликвидации неграмотности.

«ЗВ». № 610, 29 июня 1924 г.

Эриван, 17 января. В Талынском районе, Ленинаканского уезда закончилась беспартийная езидская конференция ... 76 делегатов... высказались за уничтожение остатков старины — кальмы, многочисленства, выдачи замуж несовершеннолетних девушки.

Докладчики отметили усиление кулаческого элемента в деревне.

«ЗВ». № 782, 18 января 1924 г.

В Нахичеванском крае живут до 3.000 курдов, которые преимущественно занимаются скотоводством, а также являются батраками-пастухами в соседних тюркских деревнях. Никакой работы среди этой массы не ведется. В курдских деревнях нет ни одной школы, нет крестьянских комитетов, а также партийных организаций.

«ЗВ». № 795, 4 февраля 1924 г.

2 марта в аудитории государственного музея, в армянском историко-этнографическом обществе тов. Лазо прочитал Зюлкюбекову лекцию о карабахских курдах. Его статиями в Тифлисе открыта школа курсов езидов. Для курдов Армении им составлен учебник.

«ЗВ». № 818, 4 марта 1925 г.

... среди 20.000 населения езидов открыто 11 школ, в них обучаются 295 учеников и 16 учениц. Преподование — на езидском и армянском языках. Открыто 7 ликпунктов, в которых обучаются 109 взрослых и пользуются популярностью. Изб-читален до сих пор нет. Ком.ячеек в езидских деревнях нет. Организовано 5 комсомольских кружков. Имеется 2 отряда пионеров в количестве 65 человек.

«ЗВ». № 845, 8 апреля 1925 г.

Шуша, 11 мая. В Курдистане у горы

Баку, 28 июля. Чума на рогатом скоте на кочевьях уездов.

... на эйлаге же, в особенности в Нагорном Карабахе и Курдистане, где сосредоточено большое количество скота, чума усиливается. Для борьбы с чумой на эйлагах в Нагорный Карабах и Курдистан направлен дополнительный ветеринарный персонал.

...на курдистанских эйлагах — два врача и один фельдшер.

«ЗВ». № 937, 29 июля 1925 г.

Эйлаги. На эйлагах Зангезура.

Со второй половины марта кочевники двигаются со своим скарбом и скотом к горам Зангезура, но только в начале мая первые группы их поднимаются по горам Забуха — предверье Зангезура.

Кочевники располагаются «оймагами» (обществами). Каждый оймаг имеет свой участок. Кочевники продолжают и поныне пользоваться участками, полученными в результате генерального размежевания 1892 г., когда по количеству скота и наличных едоков были распределены между оймагами пастбища Зангезура.

С тех пор соотношение между оймагами сильно изменилось. Одни стали богаче, а другие в силу различных причин, обеднели и теперь не имеют скота в прежнем количестве, но продолжают пользоваться пастбищами в прежних границах.

Это вызывает не только бесконечные споры между кочевниками, доходящие иногда до кровопролитных столкновений между оймагами, до драк, взяток, всевозможных комбинаций и ухищрений, но и перепродажу арендованных пастбищ.

Каждый кочевой комитет состоит из трех лиц: председателя, секретаря и одного члена. Есть кочевой комитет Курдистана. Каждый «кочком» имеет своих милиционеров. Они жалованье не получают и должны сами собрать себе «на пропитание».

«ЗВ». № 941, 2 августа 1925 г.

Продолжение следует

Чингиз Ильдрым — Курдский Советский Государственный Деятель

В истории Азербайджана курды как одной из ее автохтонов, всегда играли ключевую роль. Среди известных советских курдских деятелей начала XX века особое место принадлежит Чингизу Ильдрыму.

Настоящая фамилия Чингиза — Султанов, но так как по курдской традиции он представлялся как "Чингизе Ильдрым", его в документах так и записали.

Родился он 10 июля 1890 г. в селе Губатлы Елизаветопольской (Гянджинской) губернии. Принадлежность к курдскому старинному аристократическому роду Султановых в Кавказском Курдистане открыл ему путь к получению образования.

Его отец Ильдрым добился открытия в Губатлах школы, куда и определил своих двух сыновей - Чингиза и Джаббара. После окончания сельской школы он учился в Шушинском реальном училище, а после ее закрытия - с 1906 по 1909 г. во Владикавказе (Северная Осетия) получил среднее образование. 19-летним юношей, в 1909 г. Чингиз поехал в Санкт-Петербург и поступил в горнопромышленное отделение Политехнического института.

В осуществлении этого намерения помогла Чингизу его старший брат Джаббар, который к этому времени стал врачом и поступил в хорошо оплачиваемую военную службу.

В Политехническом институте недюжинные способности и прилежность Чингиза Ильдрыма привлекли внимание профессора И. Есьмана и М. Павлова, которые и рекомендовали перейти ему на факультет металлургии.

После окончания института в мае 1916 г. с дипломом инженера-металлурга, он устраивается инженером на Петроградском механическом заводе «Айваз» (1916-1918 гг.). Живая и работая в Петербурге, с его импульсивным и деятельным характером он также попал в орбиту революционных событий, был участником штурма Зимнего дворца в Петербурге.

В 1917-1919 годах Чингиз Ильдрым работал в народном комиссариате национальностей России и руководил бюро по делам мусульман России при Совете Народных Комиссаров РСФСР. В мае того же года его утверждают председателем отдела комиссариата по делам национальностей Союза коммун Северной области. Чингиз Ильдрым также руководил мусульманской военной коллегией при Петроградском военном комиссариате. В июне 1918 г. Ч. Ильдрым впервые создает в Петербурге и Северной области мусульманский военный эскадрон, окрещенный впоследствии красноармейцами в «Ильдрымии».

За высокий авторитет и деловые качества он был избран в Петербургский Совет рабочих и солдатских депутатов.

В начале 1919 г. Чингиз возвращается в Азербайджан и назначается членом Совета при Карабахском Генерал-губернаторстве в Азербайджанской Демократической Республики. Карабахским Генерал-губернатором (1919-1920) был его двоюродной брат Султанов Хосров-бек Паша-бек (10 мая 1879—1947).

В августе 1919 г. Чингиз назначается главным помощником начальника Бакинского порта и одновременно заместителем начальника военного порта. К середине 1919 г. он также по совместительству был назначен особо уполномоченным министра путей сообщения по водному транспорту. В 1919 году по зада-

нию партии большевиков он организовал в Баку Особую морскую экспедицию, занимавшуюся отправкой нефти в Россию. После установления советской власти в Азербайджане, в первом советском правительстве, сформированном 28 апреля и возглавляемое Нариман Наримановым, Чингиз Ильдрым стал первым народным комиссаром по военным и морским делам (28 апреля 1920 — 26 июня 1920). Он приложил много сил и энергии по созданию вооруженных сил Азербайджана, организацию азербайджанских советских национальных воинских частей.

В 1922 г. Чингиза утвердили на чрезвычайно опасную и неблагодарную должность — чрезвычайным уполномоченным Совнаркомом и ЦИК Азербайджана по сбору продналога. Он на этой должности сделал все возможное, чтобы помочь голодающим Поволжья Царицынской губернии...

Непосредственно руководил строительством железной дороги Баку-Джульфа, завершенный весной 1924 г. Сыграл важную роль в строительстве в 1923 г. в Баку городской электрической трамвайной линии, сданный в эксплуатацию в феврале 1924 г. Это был первый трамвай, сооруженный в советские годы. В дальнейшем он возглавлял строительство первой в Советском Союзе электрифицированной железной дороги Баку-Сабунчи в 1926 г. В апреле 1924 г. Чингиз назначается заместителем председателя Высшего Совета народного хозяйства Азербайджана (до 1928 г.).

В 1928-1929 гг. был начальником народного комиссара почты и телеграфа

Азербайджана. Параллельно был назначен и на должность чрезвычайного комиссара текстильной фабрики имени В. И. Ленина.

17 января 1929 года на совместном заседании Совета народных комиссаров и Совета труда и обороны было принято решение о строительстве на Урале Магнитогорского металлургического комбината. И уже с 10 марта в окрестностях Магнитки появились первые строители, которые забивали колышки. А 2 января 1930 года Чингиз Ильдрым был назначен заместителем начальника строительства Магнитогорского металлургического комбината. 16 февраля 1930 года постановлением ЦК ВКП(б) Магнитогорский комбинат должен был стать крупнейшим предприятием мира и ежегодно давать стране 2,5 миллиона тонн чугуна.

Но, через несколько дней после прибытия Чингиза на стройку управляющего вызвали в Москву, и все руководство стройкой легло на плечи Чингиза Ильдрыма.

5 июля 1930 г. состоялось рождение

города Магнитогорск. Акт, под которым стояла подпись Ч. Ильдрыма, гласил: «В дни XVI съезда ВКП(б) на северном склоне горы Кара-Дыр в присутствии 14 тысяч рабочих произведена закладка Магнитогорска».

Ч. Ильдрым поддерживал со многими видными советскими государственными деятелями дружеские отношения, в том числе и с соратником, единомышленником И. В. Сталина, его "правой рукой" С. М. Кировым (с 1926 г. первый секретарь Ленинградского губкома (обкома) и горкома партии и Северо-Западного бюро ЦК ВКП(б) и одновременно в 1934 г. секретарь ЦК ВКП(б). Член ВЦИК и ЦИК СССР).

Ч. Ильдрым из Магнитогорска ему телеграфировал:

С. М. Киров
«Дорогой Мироныч!

Рапортует курд из Азии. На великой стройке температура ниже нуля — 23-25 градусов. Выносливость курда по пятибалльной системе — 4-5. Питание не организовано. Квартиры нет. Живет в гостинице пока...».

Накануне первомайского праздника 1930 г. Чингиз Ильдрым сообщал С. М. Кирову:

«Дорогой Мироныч! Вот уже 2 месяца, как от тебя не имею ни строчки. Как нехорошо забывать курда, заброшенного в морозный угол Урала. Конечно, исправишь ошибку... Придет Мария Львовна. Твой Чингиз[2]».

14 июня 1930 г. Чингиз Ильдрым писал новому председателю ВСНХ СССР Г. К. Орджоникидзе:

«Дорогой товарищ Серго! Со дня отъезда в Урал 2 раза был в Москве...

Одну десятую бы внимания Днепропетровского нам, азиатам, «Магнитострою»! Полная противоположность Днепрострою. Там цвет механизации и избытков ее, — у нас здесь музейные виды, кустарница от Пензы, Вологды почти до Курдистана (нет еще транспорта — ишаков)... Твой Чингиз. 14 июля 1930 г.»[3].

Магнитка во многом была зависима от зарубежных поставок, которые задерживались. Поэтому советское правительство командировало Чингиза Ильдрыма в Америку, наделив его большими полномочиями. Ему так и сказал Серго Орджоникидзе: «В Америке пока у нас нет посольства. Ты и будешь Чрезвычайным и Полномочным Послом Магнитки».

Штаб-квартира фирмы «Мак-Ки» находилась в Кливленде, в это время США переживали период экономического спада и финансового кризиса. Этим и решил воспользоваться Чингиз в своих нелегких переговорах с фирмой.

В 1931 г. Чингиз Ильдрым по заданию правительства СССР побывал в Германии в городах Берлине и Габурге, потом едет в США в Кливленд для ведения переговоров с фирмой «Мак-Ки», побывал в Детройте, Дирборне. 20 августа 1931 г. Ч. Ильдрым из США пишет Г. К. Орджоникидзе:

Г. К. Орджоникидзе

«Дорогой товарищ Серго! Обращаюсь к тебе не потому, что будучи курдом иду по стопам моих предков, которые имели привычку всегда, и теперь также, обращаться по всякому роду вопросов к самому старшему, хотя, казалось, бы, старшим есть что делать, и для маловажных вопросов существует особые штабы, полагая, что должен я хоть чем-нибудь отличаться от своих сородичей, сначала обращался по прямому начальству и если вынужден теперь тебя побеспокоить, то, поверь, что исчерпаны мною все пути, и не полу-

чив должного ответа, считаю своим долгом обратиться лично к тебе...»[4].

Из письма Ч. Ильдрыма Семушкину А.Д., помощнику наркома тяжелой промышленности, старому приятелю по Баку, бывшему работнику политотдела Красной Армии: «...Я уже колякаю по-английски. До чего дожили? И курд заговорил по английски...».

Курды, по оценкам исследователей и этнографов, лучшие полиглоты Передней Азии. Чингиз Ильдрым кроме родного курдского, владел азербайджанским, турецким, армянским и русскими языками.

Кливлендское общество бизнесменов, среди членов которых были такие светилы американского экономического небосвода, как Рокфеллер, Морган, Дюпон и др., пригласило Ч. Ильдрыма в свой Клуб, где его выступление встречен с большим интересом. Куда бы не ехал, Ч. Ильдрым своим обаянием приобретал много друзей и симпатизирующих ему людей, среди которых был американский художник Рольф Стол, который взялся писать портрет Ч. Ильдрыма.

Чингиз Ильдрым вернулся из Америки в январе 1932 года. А потом предпринял еще одну поездку в США (Нью-Йорк-Чикаго-Кливленд-Питсбург-Детройт).

Чингиз Ильдрым был первым из местных жителей Азербайджана, который стал кавалером боевого ордена Красного Знамени.

В 1934 г. после успешного завершения строительства Магнитогорска правительство СССР Ч. Ильдрыма отправляет на строительства Криворожского металлургического металлургического комбината (1934-1937 гг.).

7 июля 1937 года в Днепропетровске органы НКВД арестовали Чингиза Ильдрыма, и завели уголовное дело, поставив на обложке его папки с уголовным делом гриф — «Хранить вечно». Ему предъявили обвинение на связях с участниками контрреволюционного заговора, который, был «раскрыт» в Баку, подвели под статью «вредительство, диверсии» за аварии и пожары во время строительства Магнитогорска, шпионаж в пользу США (якобы во время пребывания в Америке он был «зарубежан иностранный разведкой»). Его тесная дружба с Г. К. Орджоникидзе и С. М. Кировым также был «замечен». Допросы велись в Днепропетровске и в Баку (Баиловской тюрьме в камере-одиночке), которого между допросами неоднократно возили в зарешченном вагоне из Днепропетровска в Баку, где держали, а потом в Москву (Лефортовской тюрьме), потом обратно в Баку и так несколько раз. Позже его перевели в самую адскую тюрьму России - бывший монастырь Суханова, где и приговорили к высшей мере наказания — расстрелу, а родственникам сказали, что он приговорен к 10 годам в изолированном лагере, без права переписки. Он как «враг народа» был расстрелян в начале Великой отечественной войны...

Источники:

1. Китаби М. Чингиз Ильдрым. Баку, 1964.
2. Комиссар Ильдрым. Политиздат. Москва, 1969.
3. Лев Полонский. Чингиз Ильдрым. Баку, 1986.

Лятиф Маммад,

www.kurdist.ru

Заря Востока О Курдах
Закавказья. Часть I

ДИПЛОМАТ

№ 23 (134) 8-14 Сентября 2011

ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Президент Курдистана попросил США оставить войска в Ираке

Президент автономного Иракского Курдистана Масуд Барзани призвал американских военных остаться в Ираке и после 2011 года. По мнению руководителя иракских курдов, вооруженные силы страны пока не в состоянии обеспечить безопасность граждан.

"В том случае, если американские войска покинут Ирак, в стране с большой вероятностью может начаться гражданская война. Иракские

силы безопасности еще не достигли того уровня, при котором могли бы обеспечить безопасность в Ираке. Иракские вооруженные силы не могут обеспечить защиту границ", - приводит слова Барзани агентство Reuters.

Кроме того, лидер курдов обвинил иракских политиков в двойных стандартах и нерешительности. По мнению Барзани, все они хотят, чтобы американцы остались в Ираке, однако боятся сказать об этом.

Лидеры Иракского Курдистана хотят, чтобы американские войска остались в стране, особенно в районе богатого нефтью города Киркук и других спорных территорий, на которые претендуют правительство в Багдаде и власти в Эрбите (столица Иракского Курдистана).

Против дальнейшего присутствия американских войск в Ираке выступает премьер-министр коалиционного правительства Нури аль-Малики. По его мнению, в стране должны остаться только тренеры, но не войска. А его союзник, шиитский священнослужитель Муктада аль-Садр, заявил, что если американские войска на покинут Ирак к концу 2011 года, в стране начнутся массовые протесты.

Согласно договору о статусе американских войск в Ираке, армия США должна полностью покинуть ближневосточную страну в конце 2011 года. Несмотря на то, что большая часть американских военных покинула Ирак в августе 2010 года, в стране остаются 43 тысячи военно-служащих армии США.

Президент Барзани принял курдистанских дипломатов

Президент Курдистана Масуд Барзани принял в четверг зарубежных представителей Регионального правительства Курдистана. На встрече присутствовал также вице-премьер КРГ Азад Барвари.

В начале встречи, глава департамента иностранных дел КРГ министр Фалах Мустафа поблагодарил президента за участие в конференции представителей КРГ, на которой он выступил с речью о путях активизации дипломатических представительств за рубежом, а также о политической ситуации в Курдистане и Ираке.

Президент Барзани, в свою очередь, поблагодарил премьера КРГ, Фаллаха Мустафу и всех участников конференции и выразил поддержку всем резолюциям и результатам, которые были достигнуты на конференции.

МИД Израиля: оружие курдам не продавали и продавать не собираемся

М И Д Израиль опубликовал разъяснение по поводу предполагаемой продаже оружия курдской оппозиции, действующей на территории Турции.

Фото: Reuters

"Израиль не поддерживает никаких контактов, связанных с продажей оружия, с ПКК - рабочей партией Курдистана, - говорится в разъяснении. - Израиль никогда не продавал и не намерен продавать оружие ПКК либо какой-то другой курдской организации, оппозиционной правительству Турции".

Это разъяснение понадобилось в связи с тем, что министр иностранных дел Авигдор Либерман выступил с заявлением, в котором разъяснил, какие шаги может предпринять Израиль в ответ на антиизраильские шаги Турции и антиизраильскую риторику ее премьера Реджепа Эрдогана.

ТӨСІСЧІ ВӘ BAŞ REDAKTOR:
TAHIR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:
TAHIR SILÈMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР
ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Xüsusi müxbirler:
RAMİZ CƏBRAYILOV

SAKİT ÇIRAQLI
Müəlliflərin mövqeyi redaksiyanın
mövqeyi ilə üstüstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri, 40
Küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil-17

Navnisan: Bakû 40 soqaq
S.Mehmandarov xanî 25 mal-17
Adres: Bakû 40, ulica S.
Mehmandarova dom 25 kv-17

Qəzet "Diplomat" qəzetiñin bilgisayar
mərkəzində yığılıb səhifələnb və "Futbol+
Serviss" mətbəəsində çap olunmuşdur.

www. Diplomata-kurdi.com
e-mail: diplomat_gazeti@box.az
Şəhadətnamə : NFŞ 005004966
BUSB-un2 saylı Sabunçu rayon filialı
VÖEN1800061582
H/h 438010000
Sifariş: 4500